

قیام امام ایران

زیر نظر شورای نویسندگان

احمد میرفندرسی

مروری بر دکنترین ریگان

هادی بهزاد

سیاست دفاعی جدید امریکا

اصحاب عمل!

مسابقه تسلیحاتی در زمینه موشک های بالیستیکی (قاره پیما) در چهارده سال قبل هنگام سفر تاریخی ریچارد نیکسون به اتحاد شوروی با افضای موافقت نامه سالت بین او و برنستف در مسکو محدود گردیده بود . اهمیت سالت ۱ که هنوز از درجه اعتبار ساقط نشده است ولی هر یک از طرفین متعاهدتین می تواند بنا بقیه در صفحه ۲

رونا لدریکان ۲۷ مه امسال فاتحه سالت ۲ (۱) را به شرح زیر خوانند: "تصمیمات استراتژیکی ما از این پس بدون توجه به قیود منسب درج در موافقت نامه سالت ۲ و با در نظر گرفتن طبیعت و میزان خطرناکی شی از نیروهای شوروی اتخاذ خواهد گردید". با این بیان محدودیت های دست و پا گیر در مسابقه تسلیحاتی هسته ای از میان برداشته شد .

بی دریغ خط بطلان می کشند ، حالا چه رسد که کسی کلامی هم از آینه و حکایت نظم جان نشین بگوید که یک پارچه آتش می شوند و تیغ اعتراض و شکایت بر سر می کشند که : چرا فلان و بهمان نمی جنبند؟ - چرا به قلم سخن "جسیده اند؟ چرا حرف را بجای عمل نشانده اند؟ - که عمل هم درقا موستان تنها در یک جمله ، نه بیشتر و نه کمتر معنا شده است : "سرکوب بی درنگ رژیم ا" - آنچه جز این بگوئید و بخواهید از آغاز تا انتها باطل است .

آرزوی نجات از جنگ رژیمی که بی هیچ مبالغه "جنایت و فاجعه" معانی عجیب و تازه ای بخشیده است ، گاه بر روحیات بعضی چنان سنگینی می کند که بر امر "تدارک و راهیابی و تاء مل و طرح"

گفتگوی اختصاصی با ژان - پیر پرونسل هوگژ ، روزنامه نگار و اسلام شناس :

بنیادگرایی اسلامی چشم بر آینده فرو بسته است

ژان - پیر پرونسل - هوگژ ، دبیر و نویسنده مسائل اسلامی روزنامه لوموند ، سال ۱۹۴۰ در ماریس دنیا آمد . او که بر زبان عربی تسلط کامل دارد ، سالیانی چند بعنوان نماینده روزنامه لوموند در الجزایر و مصر بر برد . پرونسل - هوگژ در ادبیات و تاریخ و احکام اسلامی مطالعات وسیعی دارد و افزون بر آن به علت رابطه همیشگی با کشورهای مسلمان ، در جریان کتب و رویدادهای سیاسی و دینی این کشورها قرار دارد . سال ۱۹۷۴ ، کتاب "قلمرو عرب" اثر پرونسل - هوگژ از طبع خارج شد که با تحسین اسلام شناسان اروپا و گشت ، کتاب دیگر این نویسنده ، "تخته نجات محمد" به سال ۱۹۸۲ طبع و نشر شد که بخش هایی از آن در قیام ایران ترجمه و طبع شده است .

قیام ایران در گفتگویی با این روزنامه نگار اسلام شناس به مسائل کنونی کشورهای مسلمان ، نهضت های بنیادگرا و روی آوری این نهضت ها به خشونت و تروریسم پرداخته است که ز نظر تان می گذرد . بقیه در صفحه ۴

شب و تا ب آن میلیونها مردم که اگر چه با پای خود ، اما در عین بیخبری وزیر رگبار تلقین ها به جا همصیت لغزیدن ، تا منتظر نیست ، تا آگاهی بجای خود ، آن کسی که به درون شعبه های آتش دست و پا میزند و سوختن را با پوست و استخوان خود حس می کند ، بی ازاده به خود می پیچید و فریاد می کشد و مظلومی به تفکر و چاره جوئی ندا رد نمی یابد - ولی ظاهر " قضیه واژگون شده است ، فغان و فریاد و التماس غالباً " از جمع آنها می است که هر اندازه باخته اند - لا اقل از تنفس در فضا های آزاد باز نموده اند .

بقیه در صفحه ۱۰

سوریه - عراق

تعویق کنفرانس وزرای امور خارجه

روز سیزدهم ژوئن ، دقایقی پیش از برپایی اجلاس وزرای امور خارجه سوریه و عراق خبرگزاری ریهی دو کشور کسزارش تعویق این دیدار را منتشر کردند ، بدون آنکه تاریخ دیدار آینده را تعیین کنند . مقامات اردن که امید بسیار به این دیدار برای عادی سازی روابط دو کشور عرب بسته بودند ، کوشیدند تا این تاخیر تعویق را ناشی از " جزئیاتی بی اهمیت" بقیه در صفحه ۱۰

ح. منکان

قضیه آن دو ذرع پارچه

زدن به جمهوری اسلامی چهره پاک فرزندان اسلام را در آن نظر جهان نیا ن ضایع کند . در نتیجه بجای آن که از همان ابتدا برده آزادی حقیقت برگرداند و آشکار سازند که تریاک ها را امپریالیسم نابکار در چمدان جای داده است دچار برانگیزه گویی شدند . ماد طبا طبائی به پلیس فرودگاه گفت این ها دو است و برای عمده ای که مریض است می برم . این ، اولین اشتباه بود . بدلیل اینکه در مراحل بعدی صادق طبا طبائی نتوانست خودش را نسبت به موضوع بیگانه نشان دهد و مدعی شد که قربانی یک دسیسه امپریالیستی شده است . اشتباه دوم این بود که سفارت جمهوری اسلامی در جوا با استعلام پلیس ، ماء موریت سیاسی صادق طبا طبائی را منکرش و جوا با در چطور به خود تان اجازه می دهید که تصور کنید یک قاچاقچی می تواند از طرف جمهوری اسلامی ماء موریت سیاسی داشته باشد یا از آن بدتر ، یک ماء مورسیسی جمهوری اسلامی ممکن است مرتکب قاچاق بشود؟ نتیجه اینکه دوروز بعد ، وقتی از بیت امام دستور رسید به پلیس آلمان اعلام شود که صادق طبا طبائی سی داده است دیگر ماء موریت مهم سیاسی بوده است دیگر کارا زکار گذشته بود و نمی توانستند او را با عذرخواهی از زندان آزاد کنند .

بقیه در صفحه ۱۲

قابل توجه خوانندگان عزیز

بطوریکه ملاحظه فرموده اید ما از شماره ۱۵۲ قیام ایران یک فورم تقاضای اشتراک در نشریه چاپ کرده ایم . این فورم در این شماره و شماره های بعدی چاپ شده و خواهد شد . در نتیجه نشریه قیام ایران تا شماره ۱۵۷ مورخ ۵ تیرماه ۱۳۶۵ برابر ۲۶ ژوئن ۱۹۸۶ به آدرس های سابق کماکان ارسال خواهد شد . ولی از شماره ۱۵۸ مورخ ۱۲ تیرماه ۱۳۶۵ برابر ۳ ژوئیه ۱۹۸۶ - تنها برای کسانی که فورم اشتراک کنونی را تکمیل کرده و فرستاده باشند نشریه ارسال خواهد گردید . مشترکین عزیز که از طریق بانک یا پست وجه اشتراک را حواله می فرمایند باید الزاماً " قبض رسید بانکی یا پستی را ضمیمه نمایند .

بحران در ارتش ایران

به گزارش عناصر صرملی ، با وجود تهدیدهای مکرر رژیم ، تعداد دسریان فراری از جبهه های جنگ در هفته های اخیر افزایش یافته است . سربازانی که به جبهه های سها ، تنها چند هفته آموزش نظامی دیده اند ، از سوی دولت اسلامی با شتاب روانه خط مقدم جبهه ها می شوند و به علت عدم کارائی رزمی قادر به نیبرد نیستند و از جبهه ها فراری می کنند . اخیراً لشکر سوم خرم آباد دو برورد که متشکل از اینگونه سربازان تعلیم نیافته بود ، در ناحیه میهران در نخستین روزهای نبرد سی درصد از افراد خود را از دست داد . سربازان تعلیم ندیده و ووخت زده ، بر اثر مشاهده مرگ صدها تن از همزمان خود ناگزیر با فرار گذاشتند . یکی از سربازان فراری می گفت در حالیکه عراقی ها از صدها تا یک و تویخانه و تجهیزات استفاده می کردند ، ما با سلاح های فرسوده و تعدادی آتشبار در مقابل آن ها صف آرایی کرده بودیم . عناصر صرملی می افزایند با وجود تهدیدهای مکرر رژیم ، با نزده درصد از افراد مشمول و سربازان ، طی سه هفته اخیر از خدمت گریخته اند . بطور کلی وضع در درون ارتش خوب نیست و هر روز آشفته ترمی شود . دو ماه است که حقوق سربازان ، در جده داران و افسران خط مقدم جبهه و نیز کمک عامله مندی افراد واحدهای سگانه ارتش برداخت نشده است و با وجود اعتراض های مکرر نشانه ای دال بر برداخت مزایای شغلی ارتشیان آن هم در شرایط سخت گرانی ، مشاهده نمی شود .

عناصر صرملی در گزارش خود می گویند : اخراج یا انتقال کارمندان زن در ادارات ارتش که بنا به دستور خامنه ای طرح ریزی شده بود ، دوباره از سر گرفته شده است و اوراقی میان کارمندان زن توزیع کرده اند تا وزارت خانه های را که ما بیلند در آن ها خدمت نمایند ، تعیین کنند . عناصر صرملی می افزاید : کار تحقیق نظامیان و مساء له انحلال ارتش مجدداً " جوئگران کننده ای در ارتش بوجود آورده است . در مراسم رسمی ارتشیان را از سرهنگ به پایین به طرز توهین آمیز مورد با زسی بدنی قرار می دهند . بعنوان مثال ، روز بقیه در صفحه ۹

تروریسم تبلیغاتی

و تروریسم دیپلماتیک

در صفحه ۵

بقیه از صفحه ۱

پیش آگهی شش ماهه آن را فسخ کند در اینستکه موانعی سر راه تقویت بنیه دفاعی ضد موشکی طرفین قرار داده است. به عبارت دیگر هر یک از طرفین باید در پرا بردگری آسیب پذیر با شدت اینکجه تعادل وحشت که مهمترین جنبه روابط دوا بر قدرت است محفوظ بماند. سی سال پیش از این پروفسور اوپن ها یمر دانشمند آلمانی که پس از جنگ جهانی دوم به خدمت ایالات متحده درآمد بود و معروف به پدر بمب اتمی است در بیانی بسیار رسا تعادل وحشت را چنین توصیف می کرد: "ایالات متحده و اتحاد شوروی با سلاح های هسته ای خود به دو عترب می مانند که در شیشه ای جدا دارند. هر یک میتواند دیگری را منتها به بهای جان خودش از بیسن ببرد."

تردید نیست سلاح مطلق آن خواهد بود که به ما حش اجازة دهد ضربه نا بسود کننده اول را بزند و از ضربه متقابل طرف مصون بماند. بدیهی است آرزوی هر دو ا بر قدرت دسترسی به چنین سلاح رسیدن به مرحله آسیب نا پذیری است. در حال حاضر تنها ایالات متحده است که تصویری کند با افراشتن "چتر ضد موشکی" در آسمان آمریکا خواهد توانست کشور را به مرحله آسیب نا پذیری برساند یا به عبارت دیگر ضربه تلافی جویانه را خنثی کند. چتر ضد موشکی با همان ابتکار دفاعی استراتژیکی (۲) (جنگ ستارگان) با قیود نا شی از سال ۱۹۶۰ تا ۱۹۷۰ (۳) تناقض دارد.

ریگان از آغاز با سالت ۲ که توسط کارتر و برزنف در بین در هفت سال پیش به امضا رسید مخالف بود و در مبارزات انتخاباتی خود علیه کارتر از این موافقت نامه بعنوان "توافق قلابی" یاد می کرد ولی پس از حراز مقام ریاست جمهوری در صد فسخ آن بر نیامد و اظهار داشت ما دم که شوروی ها آنرا نقض نکنند ما آن را رعایت نخواهیم کرد. ولی جسته و گریخته انتقاداتی از سالت ۲ از طرف ریاست جمهوری و همکارانش بعمل می آمد. روش کج دار و مسریز درست همان رویه ای بود که ریگان در مورد سالت ۲ دنبال می کرد.

در مورد فسخ سالت ۲ دو عقیده وجود دارد. عده ای معتقدند ریگان با این فن می خواهد گوربا چف را در مذاکرات تحدید تسلیحات که در ژنو برگزار میشود مجبور به گذشت های عمده کند. جمععی دیگر این اقدام را به مراتب مهمترین نیرنگ سیاسی تلقی می نمایند و آنرا قدمی تاریخی در سیاست دفاعی آمریکا میدانند.

موافقت نامه سالت ۲ به طور کلی مربوط به تعهدات و ترکیب سلاح های هسته ای است که تا زمانی که این موافقت نامه نه تنها به تصویب سنا ای آمریکا نرسید بلکه پس از تسلیم آن به سنا از طرف کارتر پس گرفته شد زیرا جو روابط واشنگتن و مسکو در نتیجه لشکر کشی شوروی ها به افغانستان طوری تیره شده بود که هیچ امیدی به تصویب آن نمی رفت. از این لحاظ از نظر سرت ایالات متحده فاقد اعتبار قانونی بود. ایراد دیگری که مخالفان سالت ۲ می گرفتند این بود که در موافقت نامه مذکور گذشت های بلاعوضی در مورد موشک های بالیستیکی (قاره پیما) سنگین مستقر روی زمین نسبت با تعداد شوروی منظور شده بود.

اولیبل زمستان سال گذشته شایعه فسخ سالت ۲ قوت گرفت. زیرا همسان او ان گزارش مبسوطی در مورد نقض مقررات سالت ۱ و سالت ۲ از طرف اتحاد شوروی از کاخ سفید به کناره رسال گردید.

آنچه به نظر کاخ سفید نقض مقررات سالت ۲ بشمار می رود اینستکه اتحاد شوروی گذشته از موشک اس اس ۲۴ متحرک و یک کلاهکی، موشک سنگین جدید اس اس ۲۵ با ده کلاهک به زرادخانه خود افزوده است. در صورتیکه بنا به مقررات سالت ۲ طرفین حق دارند فقط یک نوع موشک جدید داشته باشند. ایراد دوم اینستکه اتحاد شوروی موشک متحرک جدید اس اس ۱۶ به میدان آورده است. ایراد سوم اینستکه مسکو مرتباً هنگام آزمایش موشک هسلا علائم الکترونیکی را بشکل رمز بیسه مهندسان مسئول مخابره می کنند در نتیجه امکان هر نوع کنترل و ممیزی کننده موافقت نامه پیش بینی شده است از بین می رود به عبارت دیگر معلوم

مروری بر دکتربین ریگان

سیاست دفاعی جدید آمریکا

نمی شود موشک ها از آزمایش خوب یا بد بیرون آمده اند. در مورد سالت ۱ یا آ ۱ بی . ام ایرادی که به شوروی ها می گیرند اینستکه بر خلاف مقررات موافقت نامه در کرانها بارک واقع در قلب سیبری مجتمعی از اژدها های خیلی دقیق وجود آوردند. طبق موافقت نامه، نصب چنین اژدها های فقط در مرزهای کشور و آن هم بطرف خارج مجاز می باشد. به عقیده ناظران امور تسلیحاتی و سائل مربوط به خلع یا کنترل سلاحها رخ سالت ۲، ما نوری بیش نیست و هدف در واقع از میان برداشتن موافقت نامه سالت ۱ است. موافقت نامه مذکور چنانکه در بالا ذکر شد مربوط به تنظیم و گسترش و تحقیق در موشکهای ضد موشک است. از این جهت ما سعی بزرگ برای تحقیق درباره سلاحهای دفاعی و اجرای برنامه ابتکار دفاعی استراتژیکی یا جنگ ستارگان است. بنا بر این کاخ سفید در آینده بیش کم نزدیک مجبور به انتخاب بیسن رعایت موافقت نامه مربوط به موشکهای ضد موشک (سالت ۱) و ادا به برنامه ابتکار دفاعی استراتژیکی (جنگ ستارگان) خواهد شد.

پیشنهاد جدید شوروی

تحول اخیر در سیاست دفاعی آمریکا از نظر اتحاد شوروی مخفی نباشد. است مقابله با آن کرملین به کاخ سفید بطور نیمه رسمی اظهار داشته حاضر است به تقبیل فاحشی در سلاحهای تهاجمی تن در دهد. بشرط اینکجه موافقت نامه سالت ۱ مورخ سال ۱۹۷۲ تحکیم گردد و ایالات متحده تعهد کند که موافقت نامه مذکور را تسلیبست سال دیگر محترم خواهد شمرد. در پیشنهاد اتحاد شوروی که به هر دری برای جلوگیری از اجرای برنامه جنگ ستارگان می زند یا به عبارت دیگر تمام کوشش خود را بکار می برد تا رقیب به سلاح مطلق دست نیابد نکته تازه که در واقع گذشت نسبتاً مهمی است وجود دارد و آن اینستکه تا کنون کرملین توافق در مورد سلاحهای تهاجمی را شرط به انصراف می چون و برای ایالات متحده از تحقیق در زمینه ابتکار دفاعی استراتژیکی کرده بود. با پیشنهاد اخیر مسکو دیگر صحبت از انصراف کامل از تحقیق نمی کنند فقط خواستار تحکیم سالت ۱ یعنی موافقت نامه مربوط به موشک ضد موشک یا به سخن دیگر تدا بی دفاعی ضد موشک گردیده است بدین ترتیب مسکو به تحقیق و حتی بعضی آزمایش ها راضی شده است. ریگان به هیچ عنوان حاضر نیست از ابتکار دفاعی استراتژیکی که در تصور او باید مایه برتری آمریکا بر روسیه شوروی و راه گشای سیاست و نسبت به کرملین گردد دست بردارد.

فلسفه سیاسی ریگان

برتری جوئی نظامی بخودی خود هدف نیست. وسیله ایست برای اجرای برنامه وسیعی که بر پایه جهان بینی و تفکر سیاسی رئیس جمهوری ایالات متحده استوار است. جهان بینی و تفکر سیاسی ریگان در اظها را تو بیام ه های متعدد با وضوح کم تر و پیشتری منعکس است. شاید گویا ترین آن ها بیام می باشد که در ماه مارس ۱۹۸۶ تحت عنوان "آزادی، امنیت ناحیه ای و صلح همه جانبه" به کنگرس فرستاد. در این بیام مهمترین مسئله سیاست خارجی آمریکا که مقابله با قدرت شوروی در جهان سوم باشد مطرح است. هدف اصلی ریگان در این بیام اینستکه به اتحاد شوروی گوشزد کند سیاستی که کرملین در دهه هفتاد اعمال می کرد دیگر قابل اجرا نیست. برای اینکجه جلوی چنین سیاستی را بتوان گرفت باید نفوذ شوروی را سد کرد تا پیش از پیش گسترش پیدا نکند. از این گذشته نباید گذاشت که مسکو مواضعی را که به جنگ آورده است تحکیم کند و در مرحله

توجهی دارد و آن اینستکه از این پس افراد مستبد و آزادی کشا عمال اینکجه دوست یا دشمن ایالات متحده باشند به یک جوب رانده خواهند شد. به عبارت دیگر ایالات متحده از این پس با هر گونه استبدادی اعم از راستی یا چپی مخالفت خواهد کرد. بدین ترتیب ایراداتی که به روش های ترومن و نیکسون گرفته می شد منتفی خواهد شد و راه برای پی ریزی و اعمال بیست سیاست خارجی که مورد قبول جریانات مختلف سیاسی باشد باز می گردد.

ریگان با چاه امکانات و وسائلی خواهد سیاست اسناد و پس زدن را اعمال کند؟ پیش از اشارة به این وسائل و امکانات شکته ای را باید متذکر شد و آن اینستکه ما هیت دکتربین ریگان خوش بینی است بدین معنی که اوضاع را در دهه هشتاد سخت بروفق مرادوبسیار مساعد با نقشه های خود می پندارد. در این ایام با عتقادطراخان سیاست خارجی ایالات متحده موافق اتحاد شوروی در خارج از اروپا یعنی در جهان سوم روبه تزلزل است. دلیلی هم که می آورند اینستکه اتحاد شوروی در دهه هفتاد و یکی دوسال از دهه هشتاد پیش از توان خود گسترش پیدا کرده است. دیگر اینکه گرفتاریها و مشکلات داخلی مخصوصاً "اقتصادی روبه افزایش است."

گفته می شود تعادل نیرو خیرا " بسود ایالات متحده بهم خورده است و کفه کاخ سفید از لحاظ نظامی بر کفه کرملین می چرید. از همه مهمتر اینکجه در جهان سوم آزادیخواهی روز بروز بیشتر قوت می گیرد.

بعضی از ناظران موربین المللی به انداز طراخان سیاست خارجی آمریکا خوش بین نیستند و معتقدند که ریگان به جهان از پشت شیشه کیبومی نگردد. تا کنون شواهدی مثبتی برای اینکجه کرملین نمی خواهد یا اینکجه نمی تواند از سربرندگان خود در جهان سوم پشتیبانی کند وجود ندارد. البته این پشتیبانی تا کنون جنبه سیاسی و اقتصادی و تسلیحاتی و تبلیغاتی داشته است. ولی اگر قرار شود که سیاست اسناد و پس زدن بشدت دنبال گردد احتمال درگیری با اتحاد شوروی وجود دارد. از این درگیری آمریکا فقط با برتری نظامی بی چون و چرا می تواند پیروز بیرون آید. چنین برتری نظامی وجود ندارد.

قدرت انقلاب دموکراتیک

با فقدان برتری بی چون و چ برای نظامی و شکنند در درگیری خود در جهان سوم با مسکو یا بدسلاح دیگری بکار برود. طراخان سیاست خارجی این سلاح را که نه مالی است و نه نظامی در قدرت انقلاب دموکراتیک تشخیص دادند. در صورت درستی این تشخیص نکات مربوط به تعادل و برتری نیروها و ملاحظاتی از این قبیل چندان اهمیت نخواهد داشت و سیاست اسناد و پس زدن را میتوان به بیانی ناچیز به موقع اجرا گذاشت. کافیت آمریکا با زنده را از برنده تمیز دهد و به موقع اولی را رها کرده طرف دومی را بگیرد و برخلاف گذشته محافظه کاری زیادی را کنار گذاشته به استقبال تغییر و تحول برود. در اندیشه طرفداران دکتربین ریگان انقلاب دموکراتیک در سالهای آینده باید همان نقش فاطمی را که نهفت های آزادی بخش در دهه هشتاد و هفتاد با فسخ کرد بازی کند. به سخن دیگر به زور انقلاب دموکراتیک با بد مواضعی را که اتحاد شوروی با استفاده از نهفت های "آزادی بخش" بدست آورده است از چنگ بیرون آورد.

در دهه هشتاد انقلاب دموکراتیک باید فاتح گردد و جامعه آزاد جانشین جامعه مقید شود. توفیق در سیاست اسناد و پس زدن تا حد نسبتاً زیادی بستگی به پهنا و ژرفای انقلاب دموکراتیک دارد. به عقیده ریگان پس از پیروزی انقلاب دموکراتیک است که جنگ های داخلی با پیان می پذیرد و امنیت ناحیه ای برقراری گردد و راه برای صلح کامل همه جا تبه و پایداری هموار می شود. ذکر آنرا دکتربین ریگان در روابط جاری و شکنند با متحدان ایالات متحده و در مناسبات کاخ سفید با کرملین بماند برای فرصت دیگر.

نهایی با یاد آنرا از آن مواضع بیرون راند. به سخن دیگر قصد ناکی کشیدن خط بطلان بر تمام موفقیت های سیاسی اتحاد شوروی در دهه گذشته میباشد. ایالات متحده پس از جنگ جهانی دوم در برابر اشتهای سیاسی فراوان استالین با دکتربین ترومن سیاست اسناد را دنبال می کرد. بعبارت دیگر سدها شی جلوی سیاست نفوذی شوروی مخصوصاً در ایران و ترکیه و یونان بوجود آورد امروز ریگان سیاست اسناد را کماکان دنبال می کند. یعنی میکوشد مناطقی جدیدی زیر نفوذ اتحاد شوروی قرار نگیرد ولی در عین حال به نیروهای که علیه رژیم کمونیستی و دست نشانده مسکو مبارزه می کنند هم جور کمسک می رساند. (کا میوج، افغانستان، در آنگولا). بدین ترتیب کار از اسناد گذشته در مواردی که افغانستان گویا ترین آنست به پس راندن کشیده شده است و وقتی ثابت شد رژیم های دست نشانده مسکو شکست پذیر است و انقلاب کمونیستی را می شود ریشه کن کرد زمین زیر کرملین بلرزه در خواهد آمد و اساس امپراطوری متزلزل خواهد شد. ولی ریگان در بیام خود نکته دیگری را هم متذکر میگردد و آن اینستکه جنگ های ناحیه ای که پای کرملین را به میدان بکشد برای روابط آمریکا و شوروی خطرناک و بحال ملی که خاکشان عرصه تاخت و تاز ا بر قدرت ها قرار گیرد بسیار مضراست. از این جهت صلاح در اینستکه طرفین در این قبیل اختلافات ناحیه ای سلاح را زمین بگذارند و در صدد جستجوی راه حل سیاسی برآیند.

راه حل سیاسی مستلزم مذاکره است. ولی مذاکره در چه مورد و چه وقت؟ اختلافات یا جنگ های با ملاحظاتی در حقیقت اسم جدیدی است که در روئی جنگهای داخلی گذاشته اند. تاریخ بشر پر از جنگهای داخلی است. خیلی بندرت اتفاق افتاده است که یک طرف جنگ داخلی در حالی که هنوز از دریا دریا صلح است اسلحه را زمین بگذارد و دراز در مصالحه درآید. به نظر ایالات متحده مصالحه با اتحاد شوروی با پدیدر اس قبول رژیم دیگری به سبک غربی صورت میگیرد. اگر اتحاد شوروی چنین شرطی را قبول نکند جنگ داخلی با این نخواهد داشت و تنها چاره آمریکا در این خواهد بود که به ریختن خون روسها هم چندان ادا به دهد. تصور نمی رود کرملین حاضر شود به طیب خاطر میدان را برای حریف خالی کند و با قبول دموکراسی غربی تیشه بریشه خود بزند و بساط فرما تراوشی را که طی چهل سال در گوشه و کناره دنیا گسترده است جمع کند.

سیاست واپس راندن

مقابله مستقیم جدی با اتحاد شوروی یا به عبارت ساده با روی منافص آن گذاشتن مستلزم داشتن امکانات و وسائل متناسب با این مهم میباشد. در گذشته ایالات متحده بهای بسیار سنگین برای سیاست اسناد پرداخت. سیاستی که مبنای آن دکتربین ترومن بود و سرانجام به فاجعه ویتنام ختم یافت. در اجرای این سیاست ترومن کندی و جانسون از جهان و مال آمریکا ثیمان ما به گذاشتند. نیکسون برعکس به پیروی از وصیت آیزنهاور که پس از تجربه کره آمریکا را از اعزام سرباز آمریکا به کازا رهای آسیای سخت منع کرده بود دکتربین گوآم را آورد و سیاست اسناد را بر پایه نوینی قرار داد و آن این بود که حاضر شد به مبارزان علیه کمونیسم و بویژه مخالفان گسترش نفوذ شوروی فقط کمک اسلحه مالی و لوژیستیکی بکند و لاغیر. بدین ترتیب سیاست اسناد از آن تر تمام می شد و لسی چندان موفقیت آمیز نبود زیرا در بعضی موارد مبارزان علیه کمونیسم دشمنان آزادی از آب درمی آمدند و کینه شدید مردم خود را علیه آمریکا برمی انگیزدند. دکتربین ریگان در مقابله با طرز تفکر ترومن و نیکسون فرق قابل

- ۱- Strategie Arms Limitation
2- Treaty S.A.L.T حروف اول
3- Strat egie Defense Initiative
Anti Balistie Missile

گزارش‌های ایران

سرپرست بنیاد مستضعفان:

همه ما دزدیم!

رفتار دولت در شرایط موجود اقتصادی آمیزه‌ای است از حرکات فردی که بر پشت کالسکه‌ای نشسته که اسباب‌هاش مهار را گسسته و در کنترلش نیستند. شما خوب می‌دانید که مشخصه حکومت‌های توتالیتر نفوذناپذیری آن‌ها - استحکام نظام اجتماعی‌شان - جلوگیری از نشر خبر و گزارش‌هایی است که بنحوی آینده رژیم را تیره‌و تا مطمئن جلوه می‌دهد. از آغاز گرفتاری نفت - بمباران خاگرک توسط عراقی‌ها و شروع کاهش قیمت‌ها ما می‌دانستیم که رژیم با مشکلات ویرانگری روبروست اما رژیم با حمایتی که فقط خاص رژیم‌های دیکتاتوری است به‌ر جزوئی‌های معمولی خود ادامه می‌داد و حتی تا اواسط فروردین ماه امسال، رهبران رژیم در نطق‌ها و پیام‌ها نشان می‌دادند که می‌کردند که همه چیز تحت تسلط است و ما حتی اگر یک بشکه نفت هم نفروشیم برنام‌ها می‌ماند راطوری ترتیب داده‌ایم که نیازی به ارز نفتی نداشته باشیم. روز شنبه ۲۳ فروردین ماه آقای موسوی برای نخستین بار تاءکید کرد که در زمینه مور اقتصاد از سال ۶۳ فشار کمبود ارزی داشته‌ایم ولی افزایش‌های اقتصادی دشمن برای سرعت بخشیدن به تغییر الگوی مصرف به یک اقتصاد مستقل و قوی استفاده می‌کنیم. اما این تغییر الگوی مصرف که تصور می‌رفت برنام‌های گسترده، حساب شده و هم‌هنگ در پی‌گیری داشته باشد صرفاً "گریبا نگیرد دوسه هزار بوتیک دار تهران شد آن هم به‌مدت چند روز و تنها نتیجه‌اش بی‌بهره‌شدن مغازه‌داران خیابان نشین که سودشان را می‌بردند و هم هوطنان بیگانه خود را هم نمی‌خوردند بصف مخالفین نبود. تلاش‌هایی نیز از طریق بیانات آتشین آقای موسوی خوشی‌های بمنظور خلع بد از زمین داران و سرما به‌داران صورت گرفت، چند هکتاری باغ میوه را هم در شمال موقتا "توقیف کردند اما اگر تمانده پولی هم که بعضی‌ها بکار می‌انداختند، حرکتی به‌بازار میداد به‌پستوها و قتلکهای پلاستیکی کشف آتش‌خیزانه‌ها غچه‌ها برگشت، زمین‌هایی نبود که تقسیم شود و اگر هم زمینی بود نه دولت هزینه‌های عمرانی و آبادی‌اش را داشت و نه دهقان بیچاره که جوانه‌پیش را هم در جبهه‌ها جنگ هدیه انقلاب کرده بود توش و توان عمران و آبادی‌اش را. بطوریکه بناچار بر اثر فشار جناح راست که روزبه‌روز ضعیف‌تر می‌شد و بیشتر حکومتی را بی‌خود اختصاص می‌دهد آقای خوشی‌ها متهم به بیان افکار کمونیستی شد و در مجلس نمازهای جمعه گفتند که خلع یسد از زمین داران و سرما به‌داران نیازی به جو سازی ندارد چون اقتصاد کشور را همین جو سازی‌ها از رونق انداخته است. به‌طوریکه ایشان درسی ام‌فروردین ماه در سمینار هیأت واگذاری زمین مظلومان به‌فرا دآمد که "اگر کسی یا هرکس خواست صحبتی از این بکند که در رابطه با زمین و کشاورزی در ارتباط با حقوق آن کسی که روی زمین کشت می‌کند حرفی اگر خواست بزند بلافاصله متهم می‌شود به‌اسلام این حرف‌ها غیر اسلامی است، اسلام اقتصاد را اساس و پایه نمی‌داند... (نطق مظلومان) ایشان هم راه به‌جایی نگشود و سرما به‌های گریخته‌ها از باره‌میدان بازنگشت. وضع آنچنان وخیم گشت که مردم با ملاحظه کاهش درآمد ارزی دولت و ترس از ضبط موجودی بانکی‌شان شروع به‌خارج کردن اندوخته خود از بانکها کردند بطوریکه دولت به‌ناچار مجبوره بی‌رمقی برای آقای دکتر نوربخش مدیرکل بانک مرکزی که شایعه‌اتراض و استعفا پیش‌همه‌جا بر سر زبان‌ها بود ترتیب داد و ایشان با چهره‌ای نزار و صدا بی‌شکسته بر صفحه تلویزیون آمار و ارقام حیرت‌آوری از افزایش حجم سپرده‌ها ارائه نمود اما جمله آخرین

وی در مورد میزان سود سپرده‌ها در سال ۶۴ همه رشته‌ها را بنیبه گردوندنابع اقتصاد فهمیدند که کاهش یک درصد از سود سپرده‌ها تا چه اندازه شما پیش‌گرا اقتصاد دور شکسته دولتی است و مردم از خود می‌پرسند: آقای دکتر نوربخش تو که این همه چیده‌ای پس دنباه تا کوف در تحقیقاتی که در بانک مرکزی انجام دادیم متوجه شدیم که اولاً میزان ذخیره سپرده مردم در سال ۶۴ کاهش یافته است، ثانیاً "جنگ قدرت در بانک مرکزی بالا گرفته و جان نشین آقای دکتر نوربخش هم تعیین شده است و این شخص یک تحصیل کرده آمریکا به نام دکتر شیرانی است که عملاً "موربانک را اداره می‌کند و ظاهراً در چارچوب اسکناس‌های بی‌پشتوانه بین ایشان و آقای نوربخش اختلاف نظر شدیدی پدید آمده و دولت از دستبرد فروریختن باقی‌مانده اعتماد مردم به سیستم بانکی فعلاً در عزل آقای دکتر نوربخش تردید دارد. خود آقای دکتر شیرانی در حضور جمعی از رؤسای طراز اول بانک مرکزی می‌گوید: ما عملاً نمی‌توانیم اعتبار ره‌های ارزی که به‌وسیله وزارت صنایع سنگین و سبک تصویب شده و فرستاده شده به‌پرازمیم. در اردیبهشت ماه امسال بانک مرکزی مجدداً "به وزارت صنایع که حدوداً ۷۵۰ میلیون دلار اعتبار خرید مواد اولیه با قطعاً بدهکی برای کارخانه‌ها صادر کرده بود اطلاع داد که حواله‌های ارزی خوبه‌ها مجدداً مورد تجدید نظر قرار دهند. تا بتوان فیکری برای تاءمین اعتبار کرد. کارکنان این وزارتخانه بیش از شش ماه است که در فشار مراجعات مکرر و بی‌وقفه تواءم با داد و فریاد و عریبه‌جویی مدیران صنایع هستند.

صفر کیلومترهای بسواد

راهروهای این وزارتخانه تبدیل به میدان مجادله و مباحثه و فریادهای آنجانی مدیران صنایع شده است. قبل از سال جدید آقای بهزاد نبوی وزیر صنایع سنگین در نطق خطاب به مدیران واحدهای تحت پوشش شکست برنام‌های صنعتی را به گردن کارهای اعتبارات ارزی انداخت اما آنچه که از بیانات ایشان در روزنامه‌ها چاپ شد دهها بار از زیر قیچی سانسور گزشت تازه همین نطق هم به‌وسیله اداره روابط عمومی وزارت صنایع سنگین تکذیب گردید و آن را بحثی غیر رسمی و خودمانی خواندند. یکی از کسانی که در این جلسه حضور داشت می‌گفت آقای بهزاد نبوی در مقابل شکست تمام برنام‌های وزارتخانه‌ها که گناه عمده آن را به دوش کمبود ارز انداخته است مدیران واحدهای بزرگ صنعتی را بی‌رحمانه زیر سؤال انتقاد گرفت و آن‌ها را بی‌سواده‌های حزب الهی خواند و گفت ما یک مشت متخصص درجه یک را از مدیریت کارخانه‌ها برداشتیم و شما بی‌سواده‌های بی‌عرضه و بی‌تجربه مقرر کیلومتر را بر کارخانه‌ها مسلط کردیم که حتی عرضه یک تصمیم‌گیری کوچک نداشتند و تمام واحدها را با از کار انداخته‌اید یا بی‌ارز کرده‌اید و آنجا که به‌شما پول داده‌ایم که بروید کمبود قطعات خودتان را از خارج تهیه کنید نصف پول را بلاکشیده‌اید و بعد هم گریه‌کنان پیش من آمده‌اید که بله‌غریبه‌ها پول ما را بلاکشیده‌اند و ما می‌خواهیم قطعه بی‌ارزش را به‌شما بپردازیم قیمت به‌ما بفروشند تازه عرضه اینکه به‌گمرک جمهوری اسلامی بروید و قطعات خریداری شده را ترخیص کنید نداء ریبه میلیون دلار قطعاً خریداری شده در گمرک یا حیف و میل شده یا از حیزانتفاع افتاده است.

آقای مهندس مظاهری سرپرست بنیاد مستضعفان در آخرین اجلاس مدیران حساب‌داری در سال ۶۴، پاشنه‌دهان را کشید و با صدایی که از خشم منفرجه شد فریاد زد: برای من ادعای یساکسی نکنید، بکنفرتان نمی‌تواند نایست کند که در بنیاد دزدی نکرده است. اگر کسی در میان شما هست که مدعی یساکسی است همین حالا از جا برخیزد و بگوید من دزدی نکردم تا پرونده دزدی‌اش را از توی کشوی میز من دربیاورم و بسه صورتش بکوبم. طبق اطلاع دقیقی از داخل جلسه حتی یک نفر از میان صد و اندی مدیران مالی بنیاد مستضعفان برخاست که بگوید من دزد نیستم بفرمائید پرونده مرا بیرون بکشید. این نمونه‌ای از فساد اداری در نهادهای دولتی نوجود حدیث مفضل بخوان از این مجمل. حزب الله حاکم هر قدر بیشتر از درآمد نفتی محروم می‌شود فشار بر مردم بیشتر می‌شود. حق اشتراک آب در سال ۶۴ برای هر واحد به‌سی هزار تومان رسیده است؛ اشتراک برق به‌همین نحو تا پیرایتان جالب باشد بدانید که اخیراً "برای تاءمین برق شهرک‌های جدید و یس‌از گرفتن حق اشتراک کمرشکن به‌ساکنشین شهرک‌ها تکلیف کرده‌اند که با یسد زمین و پول ساختمان پست برق را هم خودشان بپردازند. شهرداری تهران هزینه جدول کشی خیابان‌ها و کوچه‌ها را که بطور سنتی معمول می‌پرداخت در سال ۶۵ هزینه مزبور را هم از مردم می‌گیرد. بگذریم که برنام‌های درپیش است که مردم هزینه نظافت و حقوق رفتگر و یس‌ان پست محل را هم بپردازند. بیمارستانی در کشور جمهوری زده‌ما را یگان نیست و حتی از زنان مفلوک روستایی که برای زایمان در بیمارستان دولتی بستری می‌شوند تقاضای پنجه‌های رتومی پول می‌کنند. کار در یوزگی و گدایی رژیم به‌تاج رسیده است که از مردم می‌خواهد یا به‌جبهه بروند یا مبلغی به‌صندوق دولت بپردازند، به‌عبارت دیگر زنده‌ماندن هم در جمهوری اسلامی مالیات پیدا کرده است. به‌این ترتیب که در اغلب شهرهای ایران ورق‌های مخصوص دا و طلب شرکت در جبهه را بین کسبه بخش کرده و ضمن جمع‌آوری تمام اطلاعات تجاری و خصوصی از زندگی کسبه، دست‌آورد روتجه مزبور چنین آمده است: اگر به‌ر دلیل نمی‌توانید در جبهه جنگ تحمیلی حضور به‌مراسم نیسد فلان مبلغ را به‌حساب دولت جمهوری

اسلامی ایران واریز کنید. در بسیاری از شهرها این رقم بین ده تا سی هزار تومان است. و کسبه شهرها گدازنیسه دوم سال ۶۴ با رکود طاقت‌فرسای روبرو شده‌اند علاوه بر برداخت ارقام بالای مالیاتی و انواع عوارض و گنجهای نقدی و جنسی مداوم به‌جبهه‌ها با یسد حداقل سی هزار تومان نیز بخاطر عدم شرکت مستقیم در جبهه‌نبرد به دولت بپردازند.

کسر سه روز حقوق

پرداخت حقوق کارمندان به‌تدریج برای رژیم مشکل می‌شود حقوق کارمندان و معلمان وزارت آموزش و پرورش که اغلب در ۲۸ هره ماه اول ماه بعد از ریز برداخت می‌شد تا اول ماه واریز نشده بود و طبق اطلاع طی صدور بخشنامه محرمانه‌ای به‌حسابداری‌ها ابلاغ شده است که در پرداخت حقوق اولویت‌ها را در نظر بگیرند. عیبی مختصر کارمندی که یک سکه پسا آزادی است بجز در زمان‌های انتظامی هنوز پرداخت نشده است. از طرفی کنگره کشورهای اسلامی کارمندان را تشکیل داده‌اند تا مقدمات کاهش حقوق کارمندان را فراهم سازند. در قطعنامه استکبار جهانی تصمیم گرفته‌ایم سه روز در ماه روزه بگیریم و از یک تا پنج روز حقوق خود را به‌دولت ببخشیم. این توصیه و پیشنهادشورا‌های اسلامی ادارات در حقیقت پیش‌درآمد پرداخت ۲۵ روز حقوق در برابر یک ماه کار است که به دست عوامل جنایتکار رژیم در ادارات به‌مرحله عمل نزدیک می‌شود. این فشار بر کارکنان محروم واحدهای صنعتی نیز بی‌رحمانه اعمال می‌گردد. چگونگی اخذ اجاری یک روز حقوق کارگران به این ترتیب است که کسبه کارگر در برابر صندوق گفته می‌شود که به‌پیشنهاد شورای اسلامی کارخانه یک روز حقوق شما به‌جبهه اختصاص یافته است و ما آن را برداشت کرده‌ایم اگر مایل نیستید به‌جبهه کمک کنید می‌توانید نامه‌ای بنویسید و بگوروز حقوق برداشتی را پس بگیرید. حال که کارگری است که جرئت کند و بیه‌خارج را به‌تن بمالد و سه روز بعد تقاضای استرداد کمک به‌جبهه را بنماید. بسا اینکه دوماه از سال گذشته بسا به‌سنواتی خدمت یکساله کارگران که بطور معمول روزی ۶ ماه می‌شود پرداخت نشده و تصور نمی‌رود امسال با به‌سنواتی خدمت کارگران پرداخت گردد.

ماجرای دو مدرسه خصوصی در تهران

روز پنجشنبه، هشتم خردادماه، عده‌ای نوجوان در حالی که شعار "مرگ بر آمریکا" و "مرگ بر فلولایت قتیله" می‌دادند و مدرسه‌ای چیت چستان و مدرس را اشغال کردند. عاقبت کشمکش که از چندماه قبل بر سر اداره‌ی این مدارس بین وزارت آموزش و پرورش و اولیای آنها "با نفوذ این مدارس در گرفته بود، به‌شیوه معمول جمهوری اسلامی به‌سود وزارت آموزش و پرورش خاتمه یافت. اما پیاپی مداهای این واقعه بیش از پیش به پیچیدگی وضع کمک کرد. دکتر شیرینی، نماینده تهران در مجلس شورای اسلامی، برای اولین بار در تاریخ جمهوری اسلامی در مجلس بست نشست و با تحسن خود که چند روزی طول کشید، به‌این عمل کارگران وزیر در منطقه ۱۲ آموزش و پرورش اعتراض کرد. انجمن اولیا و مربیان دبیرستان چیت چیان و مدرس را تحت نظر دکتر شیرینی که آن را با صفت "شجاعانه" ستوده بودند دفاع کردند و با حضور خود در منطقه نظارتی هم‌به‌راه نداشتند. از آنجا که مدرسه‌ی مدرس پیش از سال ۵۷ همان مدرسه‌ی آمریکا می‌باشد، مسئولان منطقه با تحریک نوجوانان به این که اولیای دانش‌آموزان این مدرسه و مدرسه‌ی چیت چیان طرفدار آمریکائی‌ها و بازنگشت سرما به‌داری هستند، آن‌ها را به‌سود مدرسه فرستادند. چند روز بعد، در سیزدهم خرداد، روزنامه‌ی رسالت مساجد شی از عبدالحسین ساوه، نماینده مجلس شورای اسلامی، چاپ کرد که نشان می‌داد کار ردعوا به‌جای‌های اولیای این دو مدرسه است و فرزندانشان در این مدرسه‌ها تحصیل می‌کنند، وزیر آموزش و پرورش، آقای اکرمی، را متهم به اعمال شیوه‌های "بی‌رویه‌کرد" و گفت "من شخص وزیر آموزش و پرورش را مسئول این جریان می‌دانم و بسه ایشان هشدار می‌دهم چون که در مقابل این حرکت سکوت کرده‌اند با یسد منتظر باشند که فردا از این شیوه‌ها غلبه شود. خودشان و تصمیم‌شان استفاده بشود. نکته‌ی که شایده‌جا لب با شدوننا یسگر تحولی بر زبان نیامده محسوب گردد، اینست که دیگر حتی شیوه‌های گذشته چندین مقبول نمی‌شود به‌اصطلاح این شیوه‌ها ریششان در آمده است. عبدالحسین ساوه‌این نکته را چنین به‌زبان آورده است: "ما راضی نیستیم که عده‌ی با توجه به اینکه جنگ و یخواهند در پناه جنگ ایستادند و بی‌شانه‌ها استفاده از یوش جنگ مفری و مجوزی برای رویه خودشان پیدا کنند!"

وزارت آموزش و پرورش جمهوری اسلامی همواره با مدارس خصوصی و شبه‌خصوصی که غالباً "مدارس اسلامی" بوده‌اند با از سوی معتقدان به‌شعاریت شعار اسلامی در مدارس اداره می‌شده‌اند کشمکش داشته است. در تابستان ۶۴ نیز وزارت آموزش

گفتگوی اختصاصی با ژان - پیر پرونسل هوگر، روزنامه نگار و اسلام شناس:

بنیادگرایی اسلامی چشم بر آینده فرو بسته است

بقيه از صفحه ۱

"برآمدن اسلام اجباراً نامطلوب نیست. اینکه مسلمانان به نیروی خود واقف می شوند هویت خود را با زمی یا بندد خورسرنش نیست، اما تا سفیرانگیزانست که این جنبش جدید اسلامی جز به گذشته نمی اندیشد. مسلم است که گذشته مهم است و ملتی که با گذشته اش قطع رابطه می کند، خود را از منبع مهمی محروم می دارد، اما باید به هردوسونگه کرد. به آینده نیز باید نظر داشت و دریغی که این نهضت های اخیر اسلامی به عقب با زمی گردند و این به نظر من خطرناک است و زهمین جا است که افراط های کنونی پدید می آید..."

ژان - پیر پرونسل - هوگر، روزنامه نویسنده "لوموند" و اسلام شناس هشیار وکنجکا و گفتگویش را با "قیام ایران" چنین آغاز می کند. پس از یادآوری این نکته که در فرانسه ۴ میلیون مسلمان زندگی می کنند و حضور آنان در کنار مسیحیان فرانسوی باعث هیچگونه برخورد عقیدتی نیست می افزاید:

"اعلامیه حقوق بشر که سال ۱۹۴۸ به تصویب سازمان ملل رسیده است سندی است ساده. من در برابر اعتقادات دینی و بیایدنولوژی های سیاسی به این سندبرمی گردم. وقتی تحول کنونی اسلام را در مقابل اعلامیه حقوق بشر می گذارم، متأسفانه به اختلاف فاحش آن دومی رسم و این اختلاف فاحش همسروز در موضوع آزادی های فردی، آزادی مذهب و یا تطبیق قوانین جزائی افزونتر می شود. من که سالهای بسیار در کشورهای مسلمان زندگی کرده و همچنان به این کشورها سفر می کنم و سالهاست که متون اسلامی را مطالعه می کنم و قرآن و سنت و احکام اسلامی را بررسی مینمایم، متوجه شده ام که دین اسلام ضمن وفادار ماندن به بنیادها و اصول می تواند در عین حال با قرن حاضر نیز هماهنگ باشد. فی المثل این آیه معروف قرآن که می گویند: "لا اكره في الدين" اگر مورد عنایت حکومت های اسلامی، آیت الله ها و علما قرار بگیرد و این اصل صریح قرآنی را اجرا کنند، آن وقت جایی برای این مسکنت ها، حقارت ها، تجاوز و افراطی که امروز بنام اسلام صورت می گیرد، باقی نمی ماند. آن ها برعکس به آیه های دیگر دست می آورند و در حالی که همانطور که بسیاری از علمای دین اسلام گفته اند، باید این آیه "لا اكره في الدين" اصل قرار بگیرد..."

در مورد حکومت اسلامی ایران، نویسنده "تخته نجات محمد" به اختلاف آراء مجتهدین اشاره می کند و می گوید:

"نگاه به گذشته مقدر و محتوم نیست. همین آیت عظام چه بسا یک روز ضرورت نگاه به آینده را درک کنند. هم اکنون شماری از روحانیان ایرانی در فرانسه، آلمان، عراق و مصر در تبعید بسر می برند و این رفتار و عقایدی بگلی مخالف با روحانیان حاکم دارند. این سنت قدیمی در میان روحانیان ایرانی وجود داشته است که تا وقتی امام غایب ظاهر نشده است، روحانیان نباید جز در شرائط فوق العاده در حکومت

شرکت جویند. آیت الله شریعتمداری این معناراً آشکارا بیان کرده بود و او تنها مرجعی از مذهب تشیع نیست که بر این عقیده است..."

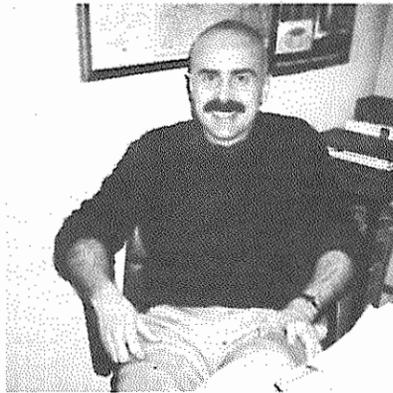
ژان - پیر پرونسل - هوگر، مثالهایی از "شرائط فوق العاده" که روحانیان ایران در امر سیاست دخالت کردند، بدست می دهد:

"در اواخر قرن نوزدهم، زمانی که انگلیسیان بر سر آن بودند که اختیار اقتصاد کشورشان را در دست گیرند (امتیاز زرویتس) آیت عظام به میدان سیاست کشیدند. بهنگام انقلاب مشروطیت ۱۹۰۶ و به قدرت رسیدن رضاشاه پهلوی با زنیان هانشان دادند که می توانستند در مواقع حساس اظهار عقیده کنند. در هر سه مورد بسا، پس از حل و فصل مسائل سیاسی، روحانیان خود را از سیاست کنار کشیدند..."

با این مثالها، نویسنده کتاب "قلمرو عرب" آرزوی کند: "چون چنین سنتی وجود دارد، می توان امیدوار بود که بهار دیگر یک روز این سنت (عدم دخالت روحانیان در سیاست) در ایران مستقر شود. در حال حاضر مانع وسدی پدید آمده است. این حائل و مانع می تواند با زهم ادامه یابد، اما نه همیشه. وقتی چنین سنتی در تشیع ایرانی وجود دارد، همواره میتوان امید به بازگشت آن داشت..."

بالیدن و نوزایی اسلام در شکل تازه خود، مبارز طلب است. از بروزات اسلام و ابسگرا معلوم میشود که فرهنگ غرب هدف نخستین است. پرونسل - هوگر، قبول دارد که اسلام شیعی به غرب دوستانه نگاه نمی کند و می گوید:

"این اسلامی که امروز می باشد و برمی آید ما غربیان را انسان ناقص می داند. من که همه آدمیزادگان را برابر و متساوی می دانم، این نظریه را رسوایی آمیزی دانم. افزون بر این، اسلام امروزی که بنام بهادبانش افتاده، دنیابارا به بدبخش متخاصم "دارالاسلام" و "دارالحرب" تقسیم می کند. در لرحرب در نظر آنان کشورهای غیر مسلمان است که آنجا هر کاری و از آن جمله تروریسم، تبعیض بهب درمغازه و قمارها و غیره مجاز است. مسلم است که این بینش را مسا نمی توانیم بپذیریم و علیه آن بسا به شیوه ای اساسی مبارزه کنیم. در این نظریه بنیادگرایی بانه چرتومه جنگ خانه دار و مسلم است که غربیان و بسا سده ترغیر مسلمانان نمی توانند قبول کنند که به آن ها به عنوان "انسان پست" نظر کنند و هر چه بخوانند انجام دهند، هیتلر هم چنین چیزی می گفت و عقیده داشت که چندین نوع افراد انسانی وجود دارند که برخی از آنان شیعیانند که بر ما می اند و دیگران نه. آرزوی منم که ناچاراً از جنگی بشویم تا در مقابل این عقاید واپسگرایانه و تعصب آمیز مبارزه کنیم، اما موقعیت کنونی بس نگران کننده، حتی خطرناک است..."

Jean-Pierre Péroncel-Hugoz

اسلام شناس فرانسوی در موضوع گسترش حکومت تشیع اسلامی، از نوع حکومت اسلامی خمینی - در دنیا، معتقد است که شورویا زگشت به بنیادهای اسلامی مسلمانان سنی را همانقدر برانگیخته است که شیعیان را. او در این باب با اشاره به این حقیقت تاریخی که اسلام در طول عمر خود دوره های گسترش و بالندگی و دوره های رکود و افسردگی داشته است و یادآوری این موضوع که گسترش تشیع ایرانی در عصر صفویان، حدود چهار قرن پیش، پدید آمده است، می گوید:

"بنظر من در حال حاضر افراطیگری و یا بنیادگرایی اسلامی، مسلمانان سنی و شیعی را بیک اندازه جذب خود کرده است. فی المثل در لبنان، بنیادگرایی اسلامی نزد سنیان و شیعیان هر دو پدیدار شده است. حتی میتوان گفت که بنیادگرایی اسلامی در عصر ما در میان سنیان چشم بدنیا گشوده است: در مصر و در سالهای ۱۹۳۰ با قدرت یابی اخوان المسلمین، بنیادگرایی خاص ایران شیعی، نیز فرزند تنستن انقلابی است، زیرا خمینی خود عضو "فدائیان اسلام"، شاخه ایرانی ایرانی اخوان المسلمین بود. سپس میتوان دادوستدی همیشگی میان شاخه های اسلام دید. اگر فردا یک حکومت شیعی در بغداد برپا شود، من دلایل این پدیده را به آسانی درک می کنم. زیرا شیعیان در عراق اکثریت دارند در حالی که در لبنان در اکثریت نیستند، اما به شمار، در خورتوجه و نبرودندند و میتوانند در بخشی از لبنان حکومتی شیعی برقرار کنند. باری، این ها تحولاتی است که میتوان تصور کرد. چه کسی - فی المثل - فکرمیکرد که در سوریه، کشوری با یک اکثریت سنی اقلیتی شیعی (علویان) به حکومت برسد؟ من بنا بر آنکه از ترکیه برگشته ام که اسلام در این کشور بیختری در شور و غلبیان است. شیعیان ترکیه (علویان) که ۱۵ تا ۲۰ درصد جمعیت را تشکیل می دهند همواره در موضوع اسلام و سیاست نقش مهمی بازی کرده اند. این شیعیان ترک همواره موافق و همراه با حکومت غیردینی و مخالف بنیادگرایی بوده اند، در حالیکه در ترکیه، این سنیان نند که طرفدار حکومت اسلامی خمینی اند و شیعیان علوی مخالف این حکومت و طرفدار مدرنیسم و سکولاریسم و دولت های غیر مذهبی، پس میتوان گفت که تحولات امکان پذیر است. از این گذشته در حال حاضر شیعیان دنیا حدود ده درصد کل جمعیت، هشتصد، نهصد میلیون مسلمان را تشکیل می دهند و جز در عراق و ایران، در کشورهای شیعیان در اکثریت نیستند. اما این احتمال همیشه وجود دارد که کشوری با اکثریت سنی، شیعی شود و این امر در تاریخ روی داده است..."

پرونسل - هوگر برخاستن احساسات دینی را در کشورهای اسلامی دست کم نمی گیرد. او عقیده دارد که شور و هیجان بنیادگرایی همه جا در میان مسلمانان در حال حاضر، به چشم می خورد. می گوید:

"چند هفته پیش در آفریقای سیاه بودم. این با لاکیری احساسات افراطی را در میان مسلمانان سنگال به چشم دیدم. علاوه بر این در اندونزی، مالزی فیلیپین و حتی در چین هم شور و هیجان با زگشت به اصل و بنیاد اسلامی، پیروان این دین را به تکاپو انداخته است. برخی از اینان طرفدار انقلاب اسلامی ایران اند و اگر چه این جنبش ها اقلیتی را جذب خود کرده است، اما مهم و در خورتوجه و فعال است و نباید از آن ها غافل ماند."

اگر بخواهیم از مهمترین جنبش های کنونی اسلامی نام ببریم طبعاً "متوجه حزب الله لبنان" می شویم که تحت تأثیر انقلاب ایران است اما بدست مسلمانان لبنان سا زمان یافته است. این جنبش اسلامی به جنگ مسلحانه علیه "شیمان" دست زده است. گروگان می گیرد، بمباران می کند و چند سالی است که فعالیت هایش در اس خبرهای بین المللی قرار گرفته است. اما جنبش های دیگر نیز وجود دارد. مثلاً "اخوان المسلمین مصر" که پیش از این نیز وجود داشت اما اخیراً "اهمیتی بسزا یافته است. قرابت هایی میان اخوان المسلمین امروز و انقلاب اسلامی مشهود است. در سنگال چندین سازمان کوچک اسلامی فعالیت می کنند که گفته میشود هزینه هایشان از سوی عربستان سعودی و ایران تأمین می شود. کشورهای دیگر هم کمک می کنند، این گروهها نیز بنیادگراییند، آنان از دواج زنان مسلمان را با مسیحیان قدغن کرده اند، فراماسونری را تحریم کرده اند و می خواهند آموزش زبان فرانسه را از مدارس حذف و بجای آن آموزش زبان عربی را اجباری کنند. در همه کشورهای مسلمان جنبش های وجود دارد. در کشورهای غیرمسلمان نیز اقلیت های مسلمان به فعالیت پرداخته اند، مثلاً در فرانسه مسلمانان این کشور در پاریس، لیون و ماریس با استفاده از آزادی های که در کشوری چون فرانسه وجود دارد به نفع افکار بنیادگرایی دست به تبلیغات می زنند، کتاب و کاست و جزوه ها به زبان فرانسه و عربی میان مسلمانان فرانسوی توزیع می کنند و در صد تشوگر و تشوگر اسلامی و ابسگرا و ضد غرب هستند. اما نباید فراموش کرد که در برابر این جنبش های و ابسگرا یا نه، دنیای اسلامی، شا هدنهضت های مدرنیست، آزادی طلب و مدارا جو نیز هست. این نهضت ها اگر چه ضعیف اند، اما وجود دارند. جز ترکیه که شیعیان آنجا موافق حکومت غیر مذهبی و دمکرات اند، نهضت های مترقی دیگر نیز در میان مسلمانان وجود داشته است. در ایران بهنگام انقلاب مشروطیت و با در عصر پهلوی، در ترکیه در عصر آتاترک، مسلمانان با نوسازی و ترقی طلبی و برقراری حکومتی غیر مذهبی همرا می کرده اند. در کشورهای دیگر نیز چنین جنبشهایی پدید آمده است."

این نهضت ها میتوانند با دیگر اهمیت یابند. مسلم است که این امر به خود مسلمانان مربوط می شود. اگر آزادگان و ترقیخواهان، هر اسان از خشونت ها و تروریسم بنیادگرایی دم فرو بندند بدیهی است که خطر تضعیف و نابودی این نهضت های آزادیخواهان در میان است..."

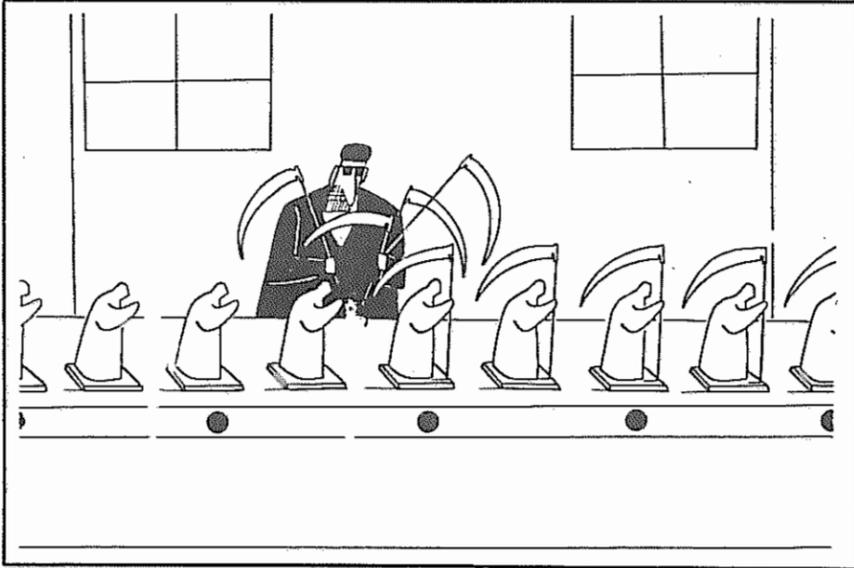
هفته آینده:

عربستان سعودی و نهضت های بنیادگرایی

تروریسم تبلیغاتی و

تروریسم دیپلماتیک

در دهه ۱۹۷۰، سازمان‌های بسیاری از فلسطینی‌ها تقلید کرده‌اند. از سیتا میر ۱۹۷۰ بپس که سازمان‌های فلسطینی ناگزیر از ترک اردن شدند، لبنان اگر نه یگانه، که مهمترین کعبه آمال سازمان‌های فلسطینی شد. گروه‌هایی تروریستی، عملیات خود را به نفع گروه‌های دیگر سازمان می‌دهند، مانند عملیات ارتش سرخ ژاپن در فرودگاه "لود" تل‌آویو. عملیات تروریسم دولتی با سوء قصد در بازی‌های المپیک مونیخ علی-ه ورزشکاران اسرائیلی در سال ۱۹۷۲ چهره عام بخود می‌گیرد.

کارنامه تحول تروریسم چگونه است؟ از جهت نظامی، کارنامه تروریسم بسیار ضعیف است. حتی با محاسبات قریب‌النیان آمریکا و فرانسه در لبنان به گفته سازمان تحقیقاتی آمریکا "راند"، تعداد کشته‌شدگان از سال ۱۹۶۸ تا ۱۹۸۵ در مقیاس مجموعه تروریسم بین‌المللی کمتر از ۴۰۰ تن بوده است. اما ماهیت تروریسم چیز دیگری است. تروریسم خشونت با رترین شکل جنگ روانی است. و این پدیده‌ای است بنیادی که رسانه‌های گروهی نیز در آن دمیده بزرگش کرده‌اند. پدیده‌ای است که به آن بیش از حد لازم بها داده‌اند، اما به حال دولت‌ها باید آن را جدی بگیرند. در همه موارد، هنگامی که عملیات تروریستی سخن می‌گویند، همواره باید ماهیت ایدئولوژی، هدف‌ها، و حامیان هر گروه خاص را مورد به‌مورد در نظر داشته‌باشیم. پدیده تروریسم نباید موجب روان‌پریشی گردد. باید خاطرنشان سازم که پدیده تروریسم هرگز نمی‌تواند ثبات یک دولت غربی را خدشه‌دار سازد.

"ژرارشالین" کارشناس مسائل ژئوپولیتیک و استراتژیک سال‌هاست که درباره انواع تروریسم، مطالعه و تامل می‌کند. تروریسم و نبردهای چریکی، "استراتژی نبرد چریکی و" "اطلس استراتژیک" از جمله آثار او است. "ژرارشالین" می‌گوید: تروریسم پدیده‌ای است که باید بدون هراس زدگی و روان‌پریشی، آن را تحلیل و بررسی کرد. و راه‌های مبارزه با آن را یافت. آنچه در پی می‌آید، بخش‌های اصلی مواجهه‌ی با روزنامه "لوموند" است (شماره ۲۵ و ۲۶ مه ۱۹۸۶)

در توکیو به ساء له تروریسم بین‌المللی توجه بسیار شد. رشد تروریسم بین‌المللی را در چند سال اخیر چگونه یافته‌اید؟

تروریسم بین‌المللی در سال ۱۹۶۸ با ربودن دوهواپیما اسرائیلی شرکت‌آل - عال، توسط جبهه آزادی‌بخش فلسطین، به رهبری جورج حبش آغاز شد. این آغاز سمبلیک پدیده‌ای است که من آن را "تروریسم تبلیغاتی" نامیده‌ام. با این کار فلسطینی‌ها از یکسو خودشان را به دنیا نشان دادند و از سوی دیگر به ضعف خود اعتقاد کردند. چرا که تروریسم جانشین شیوه‌های چریکی‌ای می‌شود که فلسطینی‌ها قادر نبودند در سرزمین‌های اشغال شده شان بکار گیرند.

چهره يك تروریست مسلمان

میخواره، عاشق پیشه و ماجراجو

هفته‌نامه "اون مان"، چاپ پاریس، چهره یک تروریست حرفه‌ای را که تا سال چندبمب‌گذاری خون‌بار بوده است، در شماره تازه خود، ترسیم کرده است. "اون مان" می‌نویسد: این تروریست حرفه‌ای که چند هفته پیش در شهر "نانسی در فرانسه" بازداشت شد، حبیب معمر نام دارد که جوانی است عاشق پیشه و شراب‌خواره که بمب‌کار می‌گذارد. توجه شما را به گزارش هفته‌نامه "اون مان" درباره زندگی و رفتار و کردار این تروریست حرفه‌ای که به سبب پرگویی‌اش به دام پلیس افتاده است، جلب می‌کنیم. "اون مان" می‌نویسد: در آغاز تصور می‌کنیم که حبیب معمر، یک حرفه‌ای غیرعادی است که گذشته‌ی تیره و سبب‌آلود را در زیرزمین گذرانده است. هنگامی که در روز ۱۱ مه گذشته به گنا‌ها ن خودا قرار می‌گیرد، هیچکس حرف‌هایش را با ورنمی‌کرد؛ چگونه

است که این جوان مهاجر که هفتاد و پنج سال هم‌ندارد و معتاد، ترسو و سگ‌محتاط است، خودش را از سوداگران با زار تروریسم بین‌المللی وانمود کند؟ اما درست است با آنکه او هیچ آرمان سیاسی ندارد، خود را مزدور یک جنبش نامعلوم فلسطینی می‌خواند. حبیب از دیگر جزئیات دریغ نمی‌ورزد. وی تعریف می‌کند که روزی در یک میخانه در شهر "تولون" به یکی از نزدیکان ابونضال فلسطینی برمی‌خورد که مدارک شناسایی وی را با دو گذرنامه مراکشی عوض می‌کند و برای کار گذاشتن یک بمب ۳۰۰۰ دلار به او پیش‌نهاد می‌کند و حبیب نیز بمب‌را که در چند روزی ساخته شده از یک کشور خاورمیانه‌ای به اروپا می‌آورد. حبیب همه نام‌ها را به پلیس می‌گوید و حتی سوء قصد نا فرجا می‌را که هیچکس جز پلیس از آن خبر ندارد، به خود نسبت می‌دهد. این جوان یکی از ده‌فروزندیک خانواده است که ظاهراً هیچ سوءظنی به او نمی‌رود. آدمی است گمنام. می‌تواند

اخیراً به جریان تازه‌ای از تروریسم اشاره کرده‌اید. حکایت آن چگونه است؟ * اخیراً "تروریسم تبلیغاتی" روز به روز بیشتر به سوی تروریسمی از نوع "دیپلماتیک" گرایش می‌یابد. این تروریسم توسط بعضی دولت‌ها از طریق استخدام مستقیم یا غیرمستقیم گروه‌های تروریستی و یا صرفاً توسط مأموران دولتی اعمال می‌گردد. مقصود آن نیست که همه گروه‌های تروریستی مزدورند. برخی از آن‌ها مورد "حمایت" قرار می‌گیرند، و عده‌ای تحت "کنترل" قرار دارند. عده‌ای از گروه‌ها استقلال خود را حفظ می‌کنند، و بعضی نیز میان خود را عوض می‌کنند. مانند مورد ابونضال که از تحت‌الحماگی عراق به تحت‌الحماگی لیبی درآمد. در میان رژیم‌هایی که از تروریسم به گونه خاصی از دیپلماتیک (اگر نکوئیم از سیاست) استفاده می‌کنند، به ویژه می‌توان رژیم سوریه، ایران، عراق و لیبی را برشمرد. - نتایج یورش آمریکا به لیبی را چگونه ارزیابی می‌کنید؟ * باید مدتی از این عملیات بگذرد. نتایج این عملیات را با پدیس از گذشت مدتی نه چندان کوتاه و نه بسیار رینند، بررسی کرد. آمریکا تا پیش از آنکه به لیبی حمله کند، علامت‌های زیادی به لیبی داده بود: از جمله تهدید به مقابله به مثل، تجاوز به محدوده هوایی لیبی، تهدید به تحریم، و سپس عملی ساختن آن، اما سرهنگ قذافی هر بار با ادامه دادن به عملیات تروریستی خود به خشم آمریکا دامن می‌زد و بنا بر این می‌بایست منتظر یک پاسخ نظامی باشد. هرکس با پدیا پیش را به اندازه گلیم خودش دراز کند. اما برگردیم بر سر تائیرات عملیات

امریکا در لیبی. نتایج این عملیات را تنها در رابطه با عامل زمان می‌توان بررسی کرد. از دید یک ناظر بی‌طرف، اگر آمریکا به سبب این اعمال باید منزوی شود، لیبی نیز همین سرنوشت را با پدیده‌ها شده‌اند. هم‌این‌ها بگونه‌ای رخ داده‌اند که گویی نحاشی توسط دوبایزگر افراطی در حضور اکثریت منفعلی از تماشاگران بازی شده است. تماشاگران متوسط الحالی که هم از تماشا ی رضایت پنهانی یک طرف، وهم از خشم و نفرت بی‌حامل طرف دیگر لذت می‌برند. - آیا عملیات آمریکا به تضعیف قذافی منجر می‌شود؟ * بنظر من، آری. به یاد داشته‌باشیم که این اولین جنگ سرهنگ است، واقعه‌ای که از نظریه‌ی با بقیه تفاوت دارد. تهدیدهای تلافی‌جویانه سرهنگ قذافی در منطقه مدیترانه‌سه جامه عمل پوشیده‌اند و او خود به انزوا ی نسبی خود در جهان بی‌برده است. این راه اضافی که رهبر لیبی برخلاف عقیده‌ای که عمومیست یافته است، از هیچ کس حرف شنوی ندارد. گمان می‌کنم که این دیدگاه وجود یک توطئه تاریخی، که غالباً در توضیح تروریسم به آن برمی‌خوریم، و حاکی از آن است که سراسر مجموعه تروریسم با رشته‌ای سرخ بهم می‌پیوندد، و نیز این که متحدان شوروی در عین حال نقش پیاده‌های شطرنج را دارند به هیچ روی از تحلیلی جدی برخوردار نیست. حافظ اسد، رئیس دولت سوریه به هیچ وجه از اتحاد شوروی خشنمی‌گیرد. اگر او در کنار شوروی است، وقتی که آن روست که ضد آمریکا است، وقتی که مخالف شما در این طرف باشد، شما را می‌جز این ندارید که در کنار شوروی قرار بگیرید. در بعضی موارد خاص، وضعیت به دو قطبی شدن هم منجر می‌شود.

از آن مراقبت می‌شود منصرف می‌شود، بانگ اسرائیلی "لیومی" را طعمه خود قرار می‌دهد. حبیب از چشم همسایگان خود در شهر فرانسی نانس جوانی ست‌مؤء دب و از میا چران مرغه به شماری رود. او که در شهر "بیزرت" در تونس بدنیا آمده است، در ۱۹ سالگی خانه پدری را ترک می‌کند و به موصل می‌رود تا با چهار برادر بزرگش در آنجا هستند زندگی کند. در ۲۱ سالگی به مزدوری شخصی بنام ابوالبراهیم (از مخالفان سازمان آزادی بخش فلسطین) درمی‌آید، تعداد زن برادرش را که بخاطر شرکت در نزاعی خونین در زندان بصری برده فریب می‌دهد. در سال ۱۹۸۳ برای گذراندن تعطیلات آخر هفته با او به لندن می‌رود. هنگامی که خبر انفجار در فروشگاه مارکز انداسینسر از امواج خبری بخش می‌شود او که سرش از ویسکی گرم است به دخترک اقرار می‌کند که: من بمب‌را کار گذاشته‌ام سال بعد از تعداد می‌خواهد که به جای او بمبی را کار بگذارد. دخترک در آخرین لحظه که قصد ترک محل بمب‌گذاری را داشته، بمب را خنثی می‌کند. البته این سیروفرها مانع از آن نمی‌شود که حبیب و شعیب صاحب دختر کوجولویی نیز بشوند. هنگامی که حبیب در اوایل سال ۱۱

فرهنگ ایران

آشنایی با متون فارسی

هفت پیکر نظامی

مجموعه زیبایی‌ها و شگفتی‌های هنر داستان سرایی

محمد جنز محبوب

مردم به هفت آسمان و هفت طبقه زمین و هفت سیاره و هفت فلز قائل بوده و زمین را مرکب از هفت اقلیم می دانسته و میان این پدیده‌های هفت گانه روابطی برقرار می ساخته‌اند. آنچه از این اعتقادها تا امروز درگاه شماری ملت‌های گوناگون جهان باقی مانده "هفت" است. در همه‌جای دنیا ماه‌ها، خواه شمسی و خواه قمری، به هفته‌ها تقسیم می شود و هر یک از روزهای هفته به سیاره‌های فلزی خاص منسوب است و رنگ و بوی و ویژگی‌های خاص خود را نیز به آن منسوب کرده‌اند. در روز شنبه را روز ماه و سه شنبه را روز مریخ و چهارشنبه را روز زهره گویند. در نزد فرانسویان شنبه روز خورشید و یکشنبه روز خدایت و آن که در زبان انگلیسی شنبه روز زحل و یکشنبه روز خورشید است. اگر هفت روز هفته را به ترتیب از شنبه تا جمعه (بسه آیین مسلمانان) بگیریم رنگ‌های وابسته به هر روز و هر سیاره به ترتیب نیلگون، زرد، آبی، نارنجی، سرخ، بنفش و سبز، یعنی رنگ‌های طیف خورشیدی است. هفت فلز وابسته به این هفت سیاره نیز عبارتند از: آهن، مس، قلع، سیم، زر، سرب، آهن و جیوه که به ترتیب به آفتاب، ماه، اورمزد (مشرقی)، ناهید (زهره)، کیوان (زحل)، بهرام (مریخ) و تیر (عطارد) نسبت داده می شوند.

داستان ساختن قصرها و گنبدهای رنگارنگ سابقه‌های سخت قدیم دارد و به دوران شاهنشاهی مادها می رسد. به روایت هرودوت دیاکو شاه ماد شهرمسدان را بساخت و در آن قصری برآورد که هفت حصار و هر حصار رنگی خاص داشت. این نوع رنگ آمیزی را در بابل از علامات ستاره‌های هفت گانه می دانستند و بزرگ معروف بابل نیز همین گونه رنگ آمیزی شده بود و رنگ کردن هفت حصار همدان تقلیدی از آن به شمار می رفت.

هر یک از اقلیم‌های هفت گانه زمین نیز به یکی از این ستاره‌ها و رنگ‌ها و روزها و فلزها بستگی داشت. اکنون، و با توجه به آنچه گفته شد می توان دریافت که مثلاً چرا در هفت پیکر آمده است:

"نشستن بهرام روز شنبه در گنبد سیاه و افسانه گفتم دختر پادشاه اقلیم اول"

"نشستن بهرام روز یکشنبه در گنبد زرد و افسانه گفتم دختر پادشاه اقلیم دوم"

و بر همین ترتیب تا روز هفتم (آدینه) که بهرام در گنبد سپید می نشیند و دختر پادشاه اقلیم هفتم داستان می سراید و جندی بس از پادشاهان یافتن افسانه‌ها و کتاب نیز به پادشاهان می آید.

پادشاه هر نخستین شب را که در شبستان شاه زاده خانمی بسرمی بگذرد از او درخواست می کند که برای او فاسانه‌ای سازد و آنان همگی پس از درود به شاه و ادای احترام نسبت به پادشاه می گویند.

این هفت داستان هفت نمونه از بهترین داستان‌های کوتاه زبان فارسی است که بعضی از آن‌ها، بی‌هیچ اغراق و گزافه‌ای، با بهترین داستان‌های کوتاه دنیا برابر می کنند.

نظریه خود در آغاز هفت پیکر می گوید که این داستان‌ها را از گوشه و کنار، از سوادیکارا و طبرستان فراهم آورده است. با این حال بیان فاخر و زیبا و در عین حال ساده نظریه در هفت پیکر کوشش زیبایی آن‌ها را دوچندان کرده است.

هر شاه زاده خانم طوری داستان خود را طرح می کند و به پادشاه می آورد که با رنگ گنبدی که در آن سکونت دارد متناسب با خود در پادشاه آن نیز رنگ گنبد خود را از سایر رنگ‌ها برتر می نهد و سخنانی در امتیاز آن نسبت به سایر پادشاهان می گوید.

علاوه بر این هفت قصه که در هفت پیکر آمده است، در متن سرگذشت بهرام نیز داستان‌های دیگری وجود دارد که مهم‌ترین آن‌ها یکی "داستان بهرام با کنیزک خویش" پیش از آغاز داستان‌های هفت گنبد و دیگری داستان پند گرفتن بهرام از رفتار شیان و رسیدگی به کار وزیر ستمکار خویش و کشتن اوست که پس از پایان داستان‌های هفت گانه آمده است.

نویسنده این سطور، هفت پیکر را شاهکار نظامی می شناسد و سال‌هاست که بر این عقیده است. البته این عقیده‌ای است شخصی و ممکن است گروهی بسا آن موافق نباشند، اما آنچه هیچ در آن تردید نیست موافق این است که باید شاهکار نظامی را در میان دو اثر وی: خسرو شیرین و هفت پیکر جستجو کرد و هیچ یک از کتاب‌های دیگر نظامی، به دلایل مختلف، در ردیف این دوا شوق را نمی گیرد.

با آن که تمام داستان‌های هفت پیکر با زنگتنسی قابل نقل و معرفی است، لیکن چون امکانات محدود است پس از این یکی از آن داستان‌ها، داستان شب اول و گنبد سیاه را که در عین حال از زیبا ترین داستان‌های هفت پیکر شمرده می شود در شماره آینده به خوانندگان عزیز تقدیم می کنیم.

هفت گانه اختصاص یافته است. نظامی خود می داند و با احترام تمام می گوید که پیش از او و سر دوسی سرگذشت بهرام را به نظم آورده است:

هر چه تاریخ شهریاران بود
در یکی نامه اختیار، آن بود
چاک اندیشه‌ای رسیده نخست
همه را نظم داده بود درست
مانده زان لعل ریزه لختی گرد
هر یکی زان قراضه جیزی کرد
من از آن خرده چون گهر سنجی
بر تراشیدم این چنین گنجی
آنچ از اونیم گفته بد، گفتم
گوهر نیم سفته را سفتیم
به همین سبب نظامی می گوید تا آنچه را که فردوسی ناگفته گذاشته است بسراید. با این حال، بسرای شاعر - هیچ راهی جز سخن گفتن از زندگی بهرام - ولو به اختصار - وجود نداشت. از همین روی آنچه را که فردوسی به تفصیل درباره بهرام در شاهنامه آورده است، از فرستادن بهرام به عربستان و نزد نعمان بن منذر، و سپردن ایرانیان پادشاه کیان را به سروریه سردی و خرونا م، و آگاهی یافتن بهرام و طلب کردن شاج و تخت، و ربودن تاج شاه از میان دوشیردرنده و جوادت دیگری که در تاریخ زندگانی بهرام پنجم پادشاه ساسانی، معروف به بهرام گور، آمده است نظامی با اختصار تمام شرح می دهد تا بدان جا می رسد که بخشی از داستان بهرام از سوی فردوسی ناگفته مانده است، و آن این که بهرام در آن هنگام که در عربستان می زیست و نعمان کاخ خورشید را بر سرای وی ساخته بود:

شاه روزی رسیده بود ز دشت
در خورشید به خرمی می گشت
حجرهای خاص دید در بسته
خازن از جستجوی آن رسته
بهرام می پرسد چرا در این حجره بسته است؟ و سپس سرای دار را می خواهد تا کلید در آن خانه را بدهد. شاه در را می گشاید:

خانه‌ای دید چون خزانه گنج
چشم بیننده ز جواهر سنج
خوشتر از صد نگارخانه، جبین
نقش آن کارگاه دست‌گزین ...
هفت پیکر در آن نگاشته، خوب
هر یکی زان به کشوری منسوب ...
هر یکی با هزار زیبایی
گوهر افروز نور بینایی
در میان، بیکری نگاشته نغز
کان همه پوست بود وین همه مغز
بر نوشته دبیر پیکر او
نام بهرام گور بر سر او
کاین جهان جوی چون برآرد سر
هفت شاه زاده را ز هفت اقلیم
در کنار آورد جو در بتیم
و نویسنده در زیر آن شاه پدید کرده بود که ما این گفته‌ها را از خود نگفته بلکه از احکام گردش اختران آن راه دست آوردیم. بهرام از دیدن این حجره بسیار شاد می شود و بیرون می آید و در آن را می بندد و به خازن شاه می گوید که در آن راه روی کسی نگشاید.

***

چون بهرام به پادشاهی می رسد، و او پادشاهی است که هم فردوسی و هم نظامی از مردم دوستی و ادبگستری و کفایت و ولایت و کاردانی و لشکر آرائی او بسیار تعریف می کنند، پس از آرام ساختن مملکت و سرکوب کردن دشمنان به یاد آنچه در یکی از حجره‌های قصر خویش در عربستان دیده بود افتاد، و هفت نماینده به سوی پادشاهان هفت اقلیم فرستاد تا دختران ایشان را برای خود خواستاری کند. نظامی نام این دختران و نام کشورشان را نیز در متن شرح صورت هفت پیکر به دست می دهد. آنان عبارتند از: دختر رای هند به نام فورک، دختر خاقان چین، که بیخماناز نامیده می شد، نازیری دختر شاه خوارزم، سرسین نوش دختر سقلاک شاه (مردادشاه روس است چون سقلاک معرب کلمه اسلاو است)، آزر بیون دختر شاه مغرب، همای دختر قیصر و سرانجام دختر کسری از نسل کیکاووس موسوم به دژستی.

پادشاهان هفت اقلیم همه با دادن دختر به بهرام موافقت می کنند. بهرام نیز برای اقامت هر یک از ایشان گنبدی می سازد و آن راهبرنگی خاص می آید.

***

عدد "هفت" در ایران بلکه در جهان قدیم عددی بسیار مهم شمرده می شده است. قرن‌ها و هزاره‌ها

نظامی گنجوی، بزرگ‌ترین شاعر داستان سرای ایران دارای پنج کتاب منظوم است که آن‌ها را در اصطلاح "خمسه" یا "پنج گنج" می نامند. این پنج کتاب، به ترتیب تاریخ سروده شدن، بدین شرح است:

- ۱ - مخزن الاسرار - خسرو شیرین ۳ - لیلی و مجنون
- ۲ - هفت پیکر یا بهرام نامه ۵ - اسکندرنامه
- ۳ - آخرین کتاب نظامی - اسکندرنامه دارای دوبخش جدا از یکدیگر است و شاعر بخش نخستین را که شرح جهانگیری‌های اسکندر است "شرفنامه" و بخش دوم را که داستان جهان‌نداری او و محتوی آداب و آئین پادشاهی و مردم‌داری است "اقبالنامه" نامیده و هر یک از آن دوبخش را به یکی از حکم‌رانیان پیشکش کرده است.

با آن که در تمام این کتاب‌ها ز داستان و داستان‌سرایی و بزم آرای می توان نشان یافت، اما مخزن الاسرار - که از نظر شعری دشوارترین اثر نظامی نیز هست - در حقیقت کتابی است عرفانی و صوفیانه و بسا اندک مسأله‌های می توان از نظر مضمون و معنی، آن را در ردیف مثنوی‌های سنائی و عطار قرار داد.

دو داستان بعدی - خسرو شیرین و لیلی و مجنون - هر دو داستان عاشقانه است و گویا خسرو شیرین نظامی معروف‌ترین اثر وی نیز باشد و گروهی از محققان و اهل ادب آن را شاهکار نظامی دانسته‌اند.

در داستان خسرو شیرین، یک داستان عاشقانه فرعی دیگر نیز مطرح می شود و آن داستان عشق فرهاد به شیرین است که در حقیقت صحنه‌های عاشقانه واقعی کتاب را تشکیل می دهد. عشق فرهاد به شیرین نیز مانند عشق مجنون به لیلی به ناکامی و مرگ عاشقان منتهی می شود.

هم خسرو شیرین، و هم لیلی و مجنون دارای صحنه‌های بسیار زیبا و موثر هستند که بی هیچ شبهه‌ای از شاهکارهای جاویدان شعر فارسی است.

چون سخن اصلی ما در این گفتار، درباره هفت پیکر است، نخست، و پیش از نوشتن، چند کلمه‌ای نیز در باب اسکندرنامه می گویم و سپس بر سر گفتگو ز هفت پیکر می رویم.

اسکندرنامه در حقیقت اثر حماسی نظامی است. با آن که نظامی هم در خسرو شیرین و هم در هفت پیکر به تجلیل استاد طوس فردوسی پرداخته و با احترام فراوان از او سخن گفته است، اما کتابی را که به پسری روی مستقیم از شاه نامه فردوسی سروده و در سرودن آن به حماسه جاویدان استاد طوس نظر خاص داشته اسکندرنامه است. اکنون مقام پیش از این سخن گفتن در این زمینه نسبت، فقط گوئیم که نظامی اسکندرنامه را در پایان عمر و در منتهای پختگی طبع و بلاغ و ذوق و هنر خویش سروده است و انصاف، از نظر زیبایی لفظ و فصاحت و روانی بیان و سادگی شعری توان اسکندر نامه را از تمام آثار نظامی برتر دانست، و شاید از همین روی است که این کتاب در میان فارسی زبانان غیر ایرانی بیش از هر کتاب دیگری نظامی شهرت دارد و مثلاً در هند و پاکستان بر شرف نامه و اقبال نامه نظامی شرح‌های فراوان نوشته اند و بخش‌هایی از آن را در جزه درس‌های مقدما می طالبان علوم دینی برای آموزش زبان فارسی قرار داده‌اند.

با این حال، در ایران اسکندرنامه به اندازه دیگر آثار نظامی شهرت نیافته است و ظاهراً علت آن این است که مردم ایران اسکندر را دوست نداشته‌اند و نمی دارند. تا دوران ساسانی وی را اسکندر گجسته (= ملعون و مطرود) می خواندند. بعد از اسلام نیز با آن که کسانی که صدمه هجوم‌های اسکندر به ایشان نرسیده بود برای او داستان‌ها ساختند و حتی او را به پیغمبری رساندند، اما کسی اسکندرنامه نظامی را نخواند تا بدان جا که اگر تمام کتاب‌های نظامی یک جا و در یک مجلد چاپ نمی شد و هر یک جداگانه انتشار می یافت تعداد خواستاران و خوانندگان اسکندرنامه ده یک دوستداران خسرو شیرین و لیلی و مجنون و هفت پیکر نیز نبود. نظامی تمام ششرايط سخنوری و استادی در فن شعر را در سرودن اسکندرنامه مراعات کرده، اما قهرمان داستان را درست انتخاب نکرده است. اگر تمام مردم دنیا اسکندر را دوست بدارند و وی را "اسکندر کبیر" بخوانند، ایران‌نشینان با وی اوراد دشمن خواهند داشت.

***

هفت پیکر، یا بهرام نامه، با هفت گنبد چهارمین کتاب نظامی است. نظامی سرودن آن را در سال ۵۹۲ هـ / ۱۱۹۷ م. به پایان آورده و آن را به فرمان روی مومل تقدیم داشته است. این کتاب جمعا "دارای ۵۱۳ بیت است که نزدیک دوهزار بیت آن در آغاز داستان، یعنی مقدمه‌های معمولی کتاب و شرح زندگانی بهرام گور است. پس از آن هفت داستان کوتاه در کتاب آمده است (شرح آن خواهد آمد) و پس از پایان یافتن آن داستان‌ها با ۶۶۴ بیت دیگر سرگذشت بهرام به پایان می آید. در حقیقت نیمه‌ای از این کتاب به شرح زندگی بهرام گور و نیم دیگر از آن به گفتن داستان‌های

نمایندگان مخالف دولت حق سخنرانی ندارند

می کند و در تلفنی که آقای حسینی به سپاه یا ساداران زده بودیدید " سپاه را زیر سؤال بردند که شما حق ندارید این فرد را دستگیر کنید. سپس وزیر کشور گفت این شخص با پشتوانه ای که از سوی نماینده مجلس داشته وارد صفوف نماز جمعه میشود و با ردیگر این اعلامیه را بخش می کند که در آنجا طبق دستوری که نیروهای انتظامی داشتند که سرانجام فراری با پیداستگی و تحویل وظیفه عمومی کردند. فرماندار سیرجان از شهر بانی میخواست که این فرد متخلف را دستگیر کند و تحویل وظیفه عمومی بدهند و این کار صورت می گیرد و بعد از نماز جمعه هم اعلامیه ها در اختیار ربرادران سازمان تبلیغات اسلامی قرار می گیرد.

وزیر کشور افزود آنچه که در ستاد دهه فجر سیرجان صحبت شده این است که با توجه به جوی که در آنجا حاکم است صحیح نیست مردم توقع ندارند و نمیتوانند تحمل کنند یک نماینده ای که شهرت پیدا کرده و در گذشته با دولت آقای موسوی مخالف بوده مسرمد نمی پذیرند که چنین فردی در دهه فجر بیاید اینجا سخنرانی کند بر این اساس برای اینکه جلوی تشنج و آشوب و تنش گرفته بشود صلاح نمی دانیم که ایشان در اینجا سخنرانی کنند. علیرغم اینکه در ستاد دهه فجر در شهر سیرجان این تصمیم گیری صورت گرفته و مدعیین مشخص شدند و سخنرانان هم معین گردیدند و دعوت شدند. ستاد تبلیغات خودش مستقلا رفته است یک سری افراد را دعوت کرده است از جمله برادر عزیزان آقای با دا میچیان را و این سخنرانی هم در روز بیستم بهمن ماه در آن شهر صورت گرفته و آقای با دا میچیان هم در جمع اندکی سخنرانی کردند. در حالیکه در آن روز هزاران نفر از مردم شهر عازم جبهه ها بودند و در خیابان ها رژه می رفتند و فرما نندار ما با تدبیر و درایت این امنیت را برقرار کردند و اجازه ندادند که هیچگونه تشنجی در شهر ایجاد بشود.

پس از توضیحات وزیر کشور نماینده سیرجان به دفاع از خود پرداخت و گفت آقای وزیر کشور بنده را متهم کردند که از سربازی فراری حمایت و کفالت کردم این مسئله را ایشان باید ثابت کنند. آقای وزیر محترم کشور این دروغ و تهمت است و گزارش خلاف واقع بعرض شما رسانند. و اینکه میفرمایند اوراقی که فرمایند حضرت آیت الله العظمی منتظری روی آن چاپ شده بعد از نماز جمعه توزیع شده است در حالیکه این دروغ است و در روز بعد توسط پسر رئیس عقیدتی سیاهی شهر بانی آن اوراق از توقیف شهر بانی خارج شدند بنا بر این من از توضیحات وزیر کشور قانع نشدم و سؤال را به کمیسیون سئوالا تراجاع مینامیم.

آن گروه از نمایندگان مجلس شورای اسلامی که در بازسازی سال گذشته هنگام معرفی مجدد آقای میرحسین موسوی بعنوان نخست وزیر به وراعی اعتماد شده اند، همه جا با حملات و هجووم و توهین های حزب اللهی ها و طرفداران نخست وزیر و بیروبرو هستند. دشواری این گروه صدنفتری که راهی کیبود و ممتنع به موسوی داده اند آنست که آیت الله خمینی پیش از معرفی دوباره آقای موسوی بعنوان نخست وزیر بعلت مخالف شدید مجلس با وی، سه بار پیش از راهی کیبودی از " دولت خدمتگزار و متعهد و مؤمن " دفاع کرد. گروهی از نمایندگان مجلس اسلامی طوسی نامه ای خطاب به آیت الله خمینی با دآور شده بودند: " به علت وضع فوق العاده مملکت و تاءکید قانون اساسی بر آزادی رئیس جمهوری در معرفی نخست وزیر و با توجه به عملکرد دولت در گذشته ... از رهبران انقلاب درخواست رهنمود و ارشاد داریم " و خمینی در نامه جوابیه خود به این گروه نمایندگان، با ردیگرتاءکید کرد که: " در حال حاضر بر سر برای حفظ وحدت و جلوگیری از تبلیغات سوء دشمنان، بهتر آنست که دولت متعهد و مؤمن بر سر سرکار باقی بماند.

به این ترتیب پس از راهی گیری، این صدمنا ینده مخالف با دولت به صورت مخالف با ولی فقیه مورد خشم قرار گرفتند. بسیاری از آنان در هفته ها و ماه های بعد در حوزه های انتخابی و یا در مجامع مورد شدیدترین ناسزاها قرار گرفتند. تنی چند از آن میان به دست " امت حزب الله " مغرور و مضموم شدند و با این همه هنوز درگیری با این نمایندگان مخالف دولت پایان نیافته است. در جلسه علنی مجلس شورای اسلامی در روز ۲۵ اردی بهشت ماه، آقای سید احمد حسینی نماینده سیرجان و مخالف دولت، ناچار از طرح سؤال از وزیر کشور رژیم شده است. این شرح را از روزنامه کیهان (چاپ تهران) مورخ ۲۷ اردی بهشت ماه می آوریم تا گوشه ای از فضای چند دستگی و درگیری ها را در درون حاکمیت آخوندی روشن کرده باشیم.

شما می دانید که ستاد های نماز جمعه برای کنترل و نظارت و برقراری نظم و انضباط در سراسر شهرستان ها و شهرها تی که نماز جمعه برقرار است، تشکیل میشود. در ستاد نماز جمعه فرما نندار سیرجان هم عضویت دارد. در آن ستاد که ما هم جمعه هم نظردار در گذشته تصمیم گیری شده بود که هرگونه بلاکارد و اطلاعیه و اعلامیه ای باید با نظر ستاد نماز جمعه و موافقت آن توزیع بشود تا خللی در نظام نماز جمعه پیش نیاید. و این اعلامیه در آن ستاد مطرح نشده بود. و وقتی که در آن روز این اعلامیه توزیع میشود بنظر ستاد این اعلامیه ها از افرادی که آن را توزیع می کردند گرفته میشود و به آن ها تذکر داده میشود که بعد از پایان نماز جمعه تحویل شما داده میشود که ایس کسار هم صورت گرفته است.

وزیر کشور پس گفت: سربازی که ۳ سال از رفتن به سربازی غیبت کرده و در تاریخ ۶۴/۱۱/۷ این سرباز به وسیله شهر بانی دستگیر و به اداره وظیفه عمومی تحویل داده میشود، برادران آقای حسینی با این موضوع مخالفت کردند و آمدند با کفالت و ضمانت این سرباز وظیفه را که ۳ سال غیبت کرده آزاد کردند. تا اینکه خود این فرد بیاید و برود خودش را معرفی کند. بعد از این سرباز فراری حاضر نشده است خودش را معرفی کند و تخلف کرده و این سرباز در سازمان تبلیغات اسلامی سیرجان که به سرپرستی آقای حسینی نماینده مجلس است کار

در پایان جلسه پریروز (پنجشنبه ۲۵ اردی بهشت) سید احمد حسینی نماینده سیرجان از وزیر کشور سؤال خود را در رابطه با علت توقیف اوراق منتشره از طرف سازمان تبلیغات اسلامی سیرجان مطرح کرد و چنین گفت: " سازمان تبلیغات اسلامی سیرجان در تاریخ جمعه ۶۴/۱۱/۱۸ یکی از فرمایشات آیت الله منتظری را تکثیر و منتشر نمود. عین فرمایش معظم له چنین است: " بسمه تعالی حمله بنمایندگان مجلس و شاعر علیه آنان تضعیف مجلس و قوه مقننه است و علاوه بر حرمت آن مخالف نظر شخص امام مدظله نیز میباشد اینجا است آقایان رعایت شرعی و اخلاقی را بنمایند. سؤال ما این است طبق چه قانونی آقای فرما نندار سیرجان در روز جمعه در ملا عام هانتفسد دادستان دستور می دهد و همانند ضابط خود و در مرحله اجرا می شود و اوراق منتشره از طرف سازمان تبلیغات را که فقط فرمایش حضرت آیت الله منتظری را منتشر کرده بودند جمع آوری می کنند و فوراً توسط رئیس شهر بانی سیرجان آن اوراق توقیف می شود که بعد از ظهر آن را از توقیف خارج می سازند. (...)؟ پاسخ وزیر کشور

سپس حجت الاسلام محتشمی وزیر کشور به سؤال مطرح شده پاسخ داده گفت اعلامیه ای به امضاء انجمن های اسلامی دانش آموزان سیرجان مدت یکماه و اندی پیش چاپ شده بود و در سطح گسترده ای در منطقه توزیع شده بود

فصلنامه سهند منتشر شد

شماره های ۵ و ۶ فصلنامه سهند در یک مجلد طبع و نشر شده است. با این شماره، فصلنامه دومین سال خود را آغاز می کند و شورای نویسندگان یک بار دیگر در " سرآغاز " تاءکید می ورزد.

" ... تصدما ایجاد یک جنبش فکری در فضای اندیشه و روان ایرانی است و افزاردستیابی به چنان هدفی، عرضه داشت سلسله مقالاتی است که بطور هماهنگ و در بیوند با یکدیگر، اندیشه ملی را پشتیبان باشد. ... سهند، برایین وعده خود پایدار ایستاده است، چنانکه در همین شماره سهم عمده موضوعات مورد بررسی در اطراف " جنبش های ملی و جابجگاه اجزای ملی "، " پیرامون ملت و ملیت "، " روایتی دیگر از ملت "، " در آمدی بر مفهوم ملت " دور می زند.

فصلنامه، در این شماره به ترجمه و نشر دودستان کوتاه از دینوبوزاتی نویسنده سرشناس ایتالیایی اقدام کرده است که اقدامی درخور توجه است زیرا مجله ای در ۳۷ صفحه نیاز به فضا های دلپسند دارد به ویژه این که این دودستان بوزاتی از نظر موضوع بسیار هشیارانه برگزیده شده است.

" سهند " را میتوان ارگان فکری همه کسانی دانست که در جستجوی نظریه ای جنبش ملی و فکر سیاسی ملی به تاءمل می پردازند و بر سرآندند تا بانفی پروژه های غیرملی و ضد ملی از هردست و هرافق سیاسی، بنیادهای اندیشه ملی را بنا گذارند.

داستان موش ها، اثر بوزاتی را از سهند شماره ۵ و ۶ در زیر نقل می کنیم:

موش ها

نویسنده: دینوبوزاتی

ترجمه: شیرین خجسته

ما چرا ی کوریوها چیست؟ در خانه قدیمی شان در خارج از شهر " دوکانلا " چه می گذرد؟ از سالها پیش هرتا بستان میهمانم می کردند، اما امسال برای نخستین بار بی خبرم گذاشته اند. نامه حیوانی هم چیزی را برایم روشن نمی کند، نامه ای غریب که تنها در چند سطر به مشکلات و گرفتاری های خانوادگی اشاره ای مبهم می کند و دیگر توضیحی نمی دهد.

امروز برای نخستین بار ناگهان خود را با خاطره های قدیمی رودرویا فتم و پیش آمدهای که در آن دوران جزئی و پیش پا افتاده بنظر می رسیدند رنگی

دیگر گرفته اند. مثلا" این یکی:

در یک تابستان دور، مدت ها پیش از جنگ دومین باری که میهمان کوریوها بودم... در اطاقم که طبقه دوم خانه قرار داشت و پنجره اش رو به باغ بازمی شد - همان اطاقی که در آن روزها در آنجا بودم و آنجا خواب می شدم که ناگهان صدای خفیفی شنیدم. از پائین در صدای خرت خرت آمد.

در را باز کردم. موش بسیار کوچکی از میان پا هایم به آن سوی اطاق گریخت و زیر کمد مخفی شد، با ناشی گری فراوانی بیورتمه می رفت، طوریکه به سادگی می توانستم بگیرمش، اما آنقدر ظریف و شکننده بود که...

صبح روز بعد بی هیچ اندیشه قبلی جریان را برای حیوانی بازگو کردم. با حواس برتری پاسخ داد " بله می دانم. موش ها گنگاه در خانه گردش می کنند. " - آنقدر کوچک بود... احساس کردم نمی توانم مثل یک آدم ظالم آن را... آره، می فهمم... مهم نیست.

و موضوع را عوض کرد، طوریکه بنظر می آید گفته های من آزارش می دهد. سالی دیگر هم گذشت - تازه وارد خانه شده بودم که چشم به دو گریه بر اطاق و با شکوه افتاد. هر دو پیرا زنیروشنی خارق العاده بودند، گریه های پلنگی با عضلات نیرومند پوست نرم و مخملی، شیهه پوست گریه ها تی که فقط از موش تغذیه می کنند.

به حیوانی گفتم " مثل اینکه بالآخره دست بکار شده ای. حتما " حسابی کشتار می کنند و هرگز با بت بیکاری حقیق نمی گیرند. " جواب داد " به آگس مجبور بودند فقط از موش تغذیه کنند که بیچاره ها تا بحال... "

" ظاهرا " که خوب چاق و چله اند. " - " بله، چون ما از شان مواظب نیست می کنیم. میدانم، در آشپزخانه هر چه

بخوا هندی خوردند.

سالی دیگر هم گذشت. مثل همیشه برای گذراندن تعطیلات تابستان به منزل کوریوها رفته بودم که بار دیگر گریه ها را دیدم. اما هیچ شیهه تی سه سال گذشته شان نداشتند: همه نیرویشان را از دست داده بودند و لاغر و فرسوده و از نفس افتاده بنظر می رسیدند. دیگر در اطاق های مختلف خانه نمی چرخیدند، بلکه با حالتی سرافکننده و خالسی از ابتکار مدام میان پا های آقا و خانم چرت می زدند. تگران شدم.

" گریه ها مریضند؟ چرا اینقدر لاغر شده اند؟ مگر دیگر موش نیست که بخورند؟ "

حیوانی کوریو با حرارت پاسخ داد " آئی گفتم! این ها احمق ترین گریه های روزگارند. از وقتی در خانه موش پیدا نمی شود به هیچ خوراکی قانع نیستند. میدانم، دیگر حتی یک موش هم در این خانه پیدا نمی شود. " و در حالی که با رضایت می خندید از اطاق بیرون رفت.

کمی بعد، جیورجیو، فرزند ارشد کوریوها دستم را گرفت و مانند کسی که خیال توطئه داشته با شدم را به کناری کشید.

" میدانی چرا می ترسند؟ " - " کی ها می ترسند؟ " - " گریه ها، گریه ها می ترسند. پسر ما یل نیست در با ره اش صحبت کنیم. آخر نا راست می کند. با این حال راستش اینست که گریه ها می ترسند. " - " از چه می ترسند؟ "

" خوب معلوم است، از موش ها، سال گذشته این حیوان های کثیف ده، دوازده تا بیشتر نبودند، اما حالا مدتا هم بیشترند. آن هم نه موش های کوچک سابق. آدم با ورش نمی شود.

موش‌ها

بقیه از صفحه ۷

عزیز کوچولو! از آنها نفرت دارند ولی در عین حال می‌ترسند و نمی‌خواهند شمشان را برانگیزند.

و این وضع چندین سال دوام یافت، تا تابستان گذشته، در آنست که رشتنیسند سروصدای همیشگی انبیا را مانده بودم ولی سکوت بر سر آنجا نه حکم فرما بود. با خود گفتم، سرانجام به آرامش رسیدیم، صبح روز بعد در راه پله‌ها به جیورجیو برخوردیم.

گفتم: "آقرین بر شما چطور توانستید ششان را بکنید؟ دیشب هیچ صدایی از انبیا نمی‌آمد."

جیورجیو با لبخندی محو مرا نگریست و گفت: "پس بیا، بیا بریم تا نشانت بدهم، مرا بسوی زیرزمین هدایت کرد، در آنجا گودال عمیقی بود که دهانه‌اش را با تخته‌های بزرگ پوشانده بودند."

جیورجیو زمزمه کرد: "آنها حالا این زیر هستند، چند ماهی می‌شود که همگی در گودال فاضلاب اجتماع کرده اند و فقط گه‌گاه چندتایی داخل منزل می‌شوند، همه آنجا هستند، گوش کن."

جیورجیو موش شادمانه‌ای بکوشم رسید که مشکل به وصف می‌آید: "از حجام، همه‌های کروکور، طنین ماده‌ای در غلیبان یا تخمیر و آواها می‌شنایم مفهوم با جیغ‌های تیز، سوت، زمزمه، چندشم شنیدیم."

جیورجیو گفت: "ما یک میلیون ها بیابانگاه کن، اما زود... کبریتی آتش زد، تخته‌ها را بلند کرد و آن را با خصل سوراخ پرتاب کرد. همه چیز را در برقی آن لحظه دیدیم، در سوراخی غارگونه که هیا هوی متلاطم حجم‌های عظیم و سیاه‌هی که وحشیانه از سوراخ کول یکدیگر بیرون می‌رفتند و در این ازدحام منفور، نوعی قدرت جهنمی موج می‌زد که کسی را با رای نا بودیش نبود، موشها! و چشمهایشان را دیدیم، هزاران هزار رنگه که خبیثانه به بالا چرخیدند و شران بر جای میخکوبم کرد، ولی جیورجیو با عجله تخته‌ها را بر جای نهاد."

و اکنون جیوانی برایم نوشته است که ازین پس نمی‌توانند تابستان هیا میمانم کند، چرا؟ بر آنجا چه میگردد؟ میلی مفا و مت نا بدیرمرا به آنجا می‌کشاند: تنها چند دقیقه کفا بیت میکند تا به همه چیز بی‌بهرم، چند دقیقه، همین پس، اما اعتراف می‌کنم که جاسارتش را ندانم. در این باره قصه‌های غریبی شنیده‌ام. مثلاً "تعریف می‌کنند که پدر بزرگ و مادر بزرگ خانواده مرده‌اند، که دیگر کسی از خانه خارج نمی‌شود و یکی از مردان ما محتاج کوریوها را تهیه می‌کند، ولی بسته‌هایشان را در مزرعه بی‌بهره می‌نهد، می‌گویند دیگر کسی نمی‌تواند وارد خانه شود، که خانه در اشغال موش‌ها عظیم الجثه است و خانواده کوریو به بردگی آنها درآمده است."

یکی از دهاتی‌ها که به ویلانزدیک شده بود، ولی نه زیاد، چرا که یک دوجین از این حیوانات کثیف با وضعی تهدیدآمیز از در ورودی مراقبت می‌کردند - می‌گویند که خانم الفا همسر کوریو زان دیده است. همسر دوستم، آن زن نرم و دوست داشتنی الفا در آشپزخانه، در کنار اجاق، در لباس خدمتکاران در یک بزرگی خوراک می‌بخشد و موش‌های گرسنه و حریص آنرا می‌داده‌اند. و الفا با دیدن مرد با دستهای اشاره‌ای می‌کند که: "بخودتان زحمت ندهید، خیلی دیر است، امیدما مدت‌هاست که مرده است."

می‌شوم زیرا احساس می‌کنم مخالفان رژیم خمینی منتظر نشسته‌اند تا خود رژیم بیعت تنگنا و ضدیت‌های درونی از هم فروریزد، این چنین انتظاری خطرناک است. باید همه ایرانیان متحد شوند و هر چه زودتر بر خیزند و ایران را نجات دهند. پیام اخیر دکتر بختیار بر ما سبب تظارات ۱۲۷ ردی بهشت برایم امیدآفرین بود و با ورمی‌کنم که سال سال عمل و جنبش است، چون عقیده دارم رهبر نهضت مقاومت ملی، مرد عمل است.

دانا مارک - داریوش زمانی

از موش کور هم بزرگ ترند، بشمایشان هم زحمت و انبوه شده و سر تا پا سیاه‌اند، اصلاً "گره‌ها دیگر چراغ‌ت نمی‌کنند" بآنها حمله کنند.

"و آن وقت شما هیچ کاری نمی‌کنید؟" - "خوب معلوم است که باید کاری کرد، اما پدرا صلاً نمی‌توانند تصمیم بگیرند، نمیدانم چرا ولی انگار این موضوعی شده که همه‌کوش می‌کنند صحبتش را به میان نیاورند چون پدرا خشمگین می‌کند."

سال بعد صداها از همان شب اول بلند شد، سروصدای تاب و تاب طبقه، بالانچسان کوبیده بود که سقف را به لرزه در می‌آورد، به این میمانست که جمعیت دیگری در حال دوییدن باشند، حال آنکه من خواب می‌دانم طبقه، بالا خالیست و کسی در آن زندگی نمی‌کند. آنجا انبیا رغبیر قابل سکونتی است که از زمین‌های کهنه، صدای و اشیا، بی‌ارزش دیگر پر شده، با خود گفتم عجب سواره‌نظای! مثل اینکه موش‌ها به‌اندازه خرس شده‌اند! چنان هیاهویی بود که بسختی بخواب رفتم.

فرما سر می‌صباحا نه پرسیدم: "آخر شما برای این موشها فکری نمی‌کنید؟ دیشب در انبیا را بالا خالی مجلس رقص بر راه انداخته بودند!" و همان دم چشم به صورت جیوانی افتاد، با حالتی مبهم گفت: "موش‌ها؟ کدما موشها؟ خدا را شکر که دیگر در این خانه موش پیدا نمی‌شود."

(...)

اندکی بعد، با زهم جیورجیو فرزند ارشد خانواده واقعتاً را با من در میان گذاشت:

"به حرف‌های پدرم توجه نکن، صدایی که شنیدی از دوییدن موشها بود، ما هم خودمان نگاه از شدت سروصدا خوابمان نمی‌برد... اگر آنها را می‌دیدم،... دیگر موش نیستند، هیولا شده‌اند. مثل ذغال سیاه یا پشم‌های زحمت و سیخ، مثل شاخه‌های درخت، راستش در مورد گره‌ها هم... بله، این موشها بودند که گره‌ها را نا بود کردند، یک شب که بخواب رفته بودیم که صدای معمولی وحشتناکی بیدارمان کرد، توی سالن طوفانی برپا بود، همگی از رختخوابها بیرون پریدیم، اما هرگز نتوانستیم گره‌ها را پیدا کنیم... فقط جای دسته‌های پشم کهنه شده و لکه‌های خون دیده می‌شد."

"پس چرا کاری نمی‌کنید؟ تله‌ای، زهری... نمی‌فهمم چرا بدرت هیج اقدامی..."

"نه، اینطورها هم نیست، راستش این قضیه برایش مثل کابوس شده، حالا دیگر او هم می‌ترسد، و نمود می‌کنند که بهتر است آن‌ها را تحریک نکنیم، مبادا وضع بدتر شود، می‌گویند هر چه حال نتیجه‌ای هم‌ندارد چون دیگر تعدادشان خیلی زیاد شده، به عقیده پدرم تنها کاری که می‌توان کرد آتش زدن انبیا را داخل باغ است... گذشته از آن، میدانم چه می‌گوید؟ ممکن است بنظر شما حقاقتاً بیاید، ولی او می‌گوید بهتر است چنین آشکار به آنها دشمنی نوزیم."

"پاکی‌ها؟"

"پا موشها، می‌گویند پدیریا زودوقتی تعدادشان بیشتر شد بفرکانقا جوئی می‌افتند، گاهی اوقات تصویری کثیف که پدرم را ردیدوانه می‌شود، یک شب هنگامی که او ما درم یک سوسیس بزرگ را توی انبیا پرتاب می‌کردند مجشان را گرفتیم، اندکی خوراک برای حیوانات

سال بازگشت

من بیست و دو ساله‌ام و ده ماه است از وطن عزیزم راج شده‌ام. اما خدا گواهاست که برای بازگشت به وطن دقیقه شماری می‌کنم. اینجا و در ایران، چشم امید من و میلیون‌ها ایرانی به نهضت مقاومت ملی ایران دوخته شده است. با خود می‌گویم این نهضت مقاومت است که خاکمان خدا برانی را و از گون خواهد کرد، اما در خارج از کشور گاه‌نومید

نامه‌ها و نوشته‌ها

چاپ‌شام با نستی از نامه‌ها و نوشته‌های خوانندگان گرامی فقط برای منعکس کردن نظریات و عقاید و برداشته‌های شخصی نویسندگان نامه‌هاست. با آرزوی توفیق و نشر و نشر نامه‌ها و نوشته‌های خوانندگان عزیز ما به شما می‌توانیم خدمت کنیم. اگر کار مرکزی نسبتاً وقت‌مندی ایران با مفا و همه این نوشته‌ها نیست. این صفحه در خدمت منعکس کننده عقاید گوناگون و به سرله نویسون آزاد است.

اروسندگان نامه‌ها نامی کنیم نام و نشان خود را ذکر کنند و در صورتیکه نخواهند نامشان چاپ شود با آرزوی توفیق ما نام محفوظ بماند. آبرون بران، از چاپ نامه‌هایی که در آن‌ها نسبت به اشخاص و گروه‌ها حکم حرمت تودویا غلت و بزرگواری قلم ملحوظ نگردد، مدوریم.

صفوف ملی مبارزاتی مان را استحکام بخشند، با پیوستن به نهضت مقاومت ملی ایران قدیمی بزرگ در راه بیروزی ایران برداشته‌ایم و عدم آن یعنی باز به دامان اجانب اسیر بودن و تحمیل درد فعلی، به امید پیروزی نیروهای ملی و ملت ایران و جذب سریع تمام مایه‌های پراکنده، تا سیونالیست در نهضت مقاومت ملی ایران.

آلمان غربی - بابک سهیلی

فریبکاری

گرامی نشریه قیام ایران

به نظر من بزرگ‌ترین گناه جناب سید روح‌الله واعوان وانصارش این است که برحمت مردم سوار شدند و رضایی مردم از "آریا مهر" را در خلا فرهنگ سیاسی به بلکانی برای جهش برسکوی قدرت بدل کردند (...)

حالا دور از آن شما و زبان لال دوباره داریم استفاده از احساسات کورو خودچون وبی محتوای توده رادروزیب نامه شما ملاحظه می‌کنیم... و آن اینکه در نشریه قیام ایران شماره ۲۵ مسلسل ۱۵۰ گزارشگر مربوطه از تهران بیامی در مورد سید کاظم شریعتمداری فرستاده است که از بند بندای نوشته‌های گزارش بوی سوار شدن برحمت و نا آگاهی و احساسات کورو مردم می‌آید (...)

آیا گزارشگر مربوطه یا شوروی نویسندگان که تصمیم به چاپ این گزارش گرفته‌اند بر اساسی شریعتمداری را یا آنقدر مهم و درخور توجه می‌دانند؟ مگر این آقای شریعتمداری در طول این عمر ۹۰ - ۱۰۰ ساله چه گلی بر سر این مردم بینوا زده است که شما بر این قدر برایش ننه می‌گرییم بازی درمی‌آورید؟ مگر ایشان غیبر از آن توضیح المسائل مربوطه در سباب طهارت و نجاست و حیض و نفاس و... چه اشرفی و ادبی و اخلاقی دیگری به طبع رسانیده است که شایسته این همه تمجید و تعریف باشد؟

در حوالا اگر واقعا "دلنان بی‌ارای ملت و مملکت می‌سوزد مطمئن باشید که شریعتمداری‌ها و امثال ایشان هیچ گلی بر سر این مردم مرزبوم نخواهند زد و بدانند که: پس شما نیست و شما ندر و زگار دل به دنیا در بندند هوشیار این که در شیشه‌ها آ آورده‌اند رستم و روئین تن اسفندیار تا بدانند این خداوندان ملک کز بسی خلق است گیتی یادگار

والسلام - در راه خدمت به مردم ایران و ایران عزیزم موفق باشید
یک خواننده قیام (امضاء محفوظ)
زوربخ - سونیس

تلفن خبری

هم‌میهنان عزیز!
هر روز تلفن خبری نهضت مقاومت ملی ایران شما را در جریان آخرین خبرهای ایران و جهان قرار می‌دهد.
شماره تلفن: ۸۵ - ۸۵ - ۳۶ - ۲۲ پاریس

طرح استوکس مدت یک هفته بین اوونما بیدنگان ایرانی و از جمله در یک ملاقات خصوصی بین او و دکتر مصدق مورد مذاکره قرار گرفت و در این ضمن وساطت های مصرانه ای نیز از طرف هریمن و سفرای انگلیس و آمریکا برای قبولانیدن شرایط پیشنهادی به عمل آمد. اما دکتر مصدق در این نظر پافشاری کرد که طرح استوکس بنا بر فورمولی که دولت بنای مذاکره قرار داده بود منطبق نیست و اصل ملی شدن را تأمین نمی کند. بنا بر این استوکس در تاریخ ۲۹ مرداد پیشنهاد خود را پس گرفت اما در عین حال به منظور قابل قبول نمودن طرح خود اطلاعی در ضمن بند ۴ آن به دکتر مصدق پیشنهاد کرد. از این قرار که به جای شرکت عامل یک دستگاه مدیریت تحت مسئولیت یک مدیرکل انگلیسی تأسیس و اختیار کامل به مدیر مزبور داده شود و با تصریح گردد که در هر مورد که بین نظر او و نظر دولت ایران اختلافی پیش آید نظر دولت نافذ خواهد بود اما این پیشنهاد نیز مورد قبول واقع نشد.

در همان روز استرداد طرح استوکس هریمن نامه ای به دکتر مصدق نوشت و با ردیگر تأکید کرد که حل اختلاف جز به وسیله سازش با سازمانی که دارای همه وسایل لازم برای حمل و نقل و فروش نفت دریا زارهای جهان باشد ممکن نخواهد بود و چنین سازشی مستلزم آنست که شرایط معامله برابر شرایط متداول در سایر کشورهای نفتخیز باشد. یعنی تنصیف درآمد فروش بین طرفین. ضمناً نامه هریمن یک تهدید تلویحی نیز در برداشت یعنی اضافه می کرد که "بناظر دولت متبوعه" اینچنین بگرفتند تا زمانی که از طرف هر دولتی بدون پرداخت غرامت سریع و کافی حقیقی یا توافقی در باره ترتیبی که متضمن رضایت طرفین باشد ضبط و توقیف است نه ملی کردن. اما مندرجات نامه هریمن در نظریات دولت ایران تغییری بوجود نیاورد و بنا بر این میسیون هریمن - استوکس منتهی به شکست شد. روز ۳۰ مرداد دکتر مصدق گزارش مذاکرات با میسیون استوکس را به مجلسین داد و علت رد پیشنهاد ده ساله استوکس را به این شرح بیان نمود که سازمان عامل یا دستگاهی که به شرط مدیریت یک انگلیسی پیشنهاد شده بود در حقیقت احیای شرکت سابق خواهد بود و این پیشنهاد البته با قانون ملی شدن منطبق نیست. مخصوصاً از این جهت که شرکت ملی آزادی عمل در فروش نفت تولیدی نخواهد داشت و سازمان پیشنهادی ۵۰ درصد درآمد را نیز تصاحب خواهد کرد. مجلسین تصمیم دکتر مصدق را تأیید کرد و به او رأی اعتماد دادند. روز ۳۱ مرداد اول استوکس و روز اول شهریور هریمن ایران را ترک کردند اما هر دو قبل از حرکت اظهار نمودند که مذاکرات قطع نشده بلکه معلق گردیده است.

روز اول شهریور دیولندن در برنامۀ فارسی خود اعلام نمود که هیئت وزیران انگلیس پس از دریافت گزارش استوکس به این نتیجه رسیده است که چون دولت ایران اصرار در اجرای قانون ۹ ماده ای دارد مفاد آن قانون برای انگلستان قابل قبول نیست. تعقیب مذاکرات با دولت ایران مفید نخواهد بود مگر در صورتی که دولت حاضر به مذاکره بر اساس معقول و منطقی بشود.

هریمن هنگام ورود به لندن ضمن یک مصاحبه مطبوعاتی دربارۀ محیط مذاکرات تهران چنین گفت: "احساسات شدیدی که اکنون در ایران حکمفرما است مذاکره و بحث را بسیار دشوار ساخته و عامل دیگری هم که به این دشواری اضافه گشته اینست که دولت ایران مشا و ورین مطلع و آزموده ای که در امور بازرگانی نفت و وسعت عمل جهانی آن اطلاعات کافی داشته باشند ندارند. نظر به این مراتب خیلی طبیعی بود که فشارهای سیاسی بی تناسب دولت ایران را تحت تأثیر خود قرار دهد و مانع از حل قضیه گردد. اگر تهاجم بیشتری حاصل گردد می توان مذاکرات متوقف شده دوباره شروع نمود." اما به طوری که در بخش بعد گفته خواهد شد مذاکرات میسیون هریمن - استوکس تجدید نگردید.

فترت چهار ماهه (شهریور - آذر ۱۳۳۰) بین دومین و سومین پیشنهاد اختلاف

بین رد پیشنهاد استوکس و طرح پیشنهاد دبعدی چهار ماهه فاصله شد. در این مدت هر چند تغییری در وضع اختلاف صورت نگرفت ولی تحولاتی رخ داد که از نظر تسلسل رویدادهای مربوط به بحران نفت یا دوری آن ضروری است.

فکر تغییر دولت

با این که مجلسین اقدام دولت را در رد پیشنهاد استوکس تایید کردند ولی بسیاری از اشخاص که از پیشنهادش مضیقۀ مالی و رکود اقتصادی نگران بودند احساس بیسروس مخاطرات سیاسی نیز می کردند عقیده داشتند که اگر دولت انعطاف بیشتری نشان می داد ممکن بود اختلافی حل شود. به طوری که قبلاً گفته شد هریمن و استوکس هنگام عزمیت از تهران گفتند چنانچه دولت نظریاتش را تعدیل کند ممکن است مذاکرات تجدید شود. عسدهای از اشخاص که از جریان امور مطلع بودند با توجه به این اظهار شروع به تبلیغ این فکر نمودند که دولت سازگارتی با بدروی کار بیا بدفعاً لیت های درخفیه بمنظور بر سر کار آوردن قوام السلطنه یا سیدضیا صورت گرفت. بدیهی است که شرکت نفت و دولت انگلیس به هر طریق که می توانستند برای وقوع یک چنین تغییرات عمل نفوذ می کردند.

بعداً زبازگشت هریمن به آمریکا جلسۀ مشورتی در تاریخ ۱۱ سپتامبر ۱۹۵۱ (۲۰ شهریور ۱۳۳۰) در وزارت خارجه با شرکت هریمن و سفیر انگلیس تشکیل شد. سفیر همان روز جریان مذاکرات جلسه را به تفصیل به وزارت خارجه انگلیس گزارش داد. ما ترجمۀ قسمت هایی از گزارش مزبور را نقل می کنیم (۱).

فواد روحانی

مصدق و نهضت ملی ایران در کشاکش چپ و راست فضای طوفانی مذاکرات

"من در ابتدای مذاکرات گفتم دولت انگلستان از گوش ها می کشد که مستر هریمن برای تسهیل حل مسئله ایران به عمل آورده است جدا" قدردانی می کند به طوری که گزارش مستر استوکس نشان می دهد آن دویبه بهترین نحو همکاری کردند و مستر هریمن از هیچ گونه کوشش فروگذار نکرده است و اگر آن ها تاکنون نتایجی نگرفته اند از آن جهت بوده که با مردمی به کلی غیر معقول طرف بوده اند اما حالا مسئله اینست که بعد چه باید کرد. بنظر ما تنها امید بهبود وضع در این است که دولت ایران تغییر کند. سپس من از مستر هریمن پرسیدم آیا او مطلب دیگری دارد که اضافه کند مستر هریمن گفت سفر او به ایران او را به این نتیجه رسانده است که معامله با مصدق و مشاورانش غیرممکن است. بعد گفت به او اطلاع داده شده که ما دستورهائی به سفیرمان در تهران می فرستیم که شاه را تحت فشار قرار دهد تا مصدق را معزول و سیدضیا را جانشین او کند و او از این موضوع سخت نگران شده است. او گفت هیچ کدام از امریکائی ها نمی دانند که در ایران ایرانیانی که با او با آن ها مذاکره کرده است (از جمله شاه) سیدضیا را قادر به اداره امور نمی دانند. دولت آمریکا عقیده ندارد که تغییر ناگهانی دولت وضع را بهتر خواهد کرد. بلکه می ترسد از اینکه با یک چنین تغییری وضع حتی خطرناک تر شود. بنا بر این نظر شخصاً و اینست که دستورهائی که ما به سفیرانسیس سپردیم فرستاده ایم نوعی است که وضع را بدتر خواهد کرد. به بهتر. او تصدیق کرد که ممکن است در باره امکان تغییر دولت با شاه مذاکره شود ولی بدون آن که در باره وقت تغییر یا شخص مخصوصی که جانشین مصدق شود فشاری به او وارد آید و نمی تواند به دولت آمریکا توصیه کند که به سفیر آمریکا در تهران دستور پشتیبانی از اقدام سرفرانسیس سپرد داده شود. من گفتم ما در برابر وضعی قرار داریم که ایرانی ها می گویند در آنجا انگلیس قرار بر آنست که بیش از ۳۰۰ میلیون لیره بدون مذاکره صحیح و غیرمستقیم قابل ذکر تصاحب کنند. ایران در حال حاضر دولت مؤثری ندارد و در حال آنکه وجود یک چنین دولت برای ایران بسیار ضروری است. بنظر ما تنها راه تشکیل یک چنین دولت اینست که شاه از اختیارات مخصوصی که طبق قانون اساسی دارد استفاده کند."

در تاریخ ۲۵ سپتامبر ۱۹۵۱ (۳ مهر ۱۳۳۰) سفیر انگلیس طی تلگرافی که به وزارت خارجه انگلیس فرستاد اطلاع داد که رئیس اداره امور ایران در وزارت امور خارجه به او گفته است که نظر سیدضیا امریکائی ها می که در محل هستند اینست که در مرحله کنونی هیچ احتمال نمی رود که شاه اقدام قطعی برای کنار کردن مصدق به عمل آورد.

عدم تمایل دولت آمریکا در آن زمان به اعمال نفوذ برای برکنار کردن دکتر مصدق دولت انگلیس را به هیچ عنوان از این فکر منصرف نکرد. طبق سندی که در بخش روش و نظریه دولت آمریکا نسبت به حکومت دکتر مصدق نقل شد (۲) که در اسفند انگلیس در تهران از طرفی گزارش کرده در تاریخ ۱۹ نوامبر ۱۹۵۱ (۲۸ آبان ۱۳۳۰) به لندن فرستاد با زبانه این موضوع برگشت که با یسد دولت دیگری جانشین دولت مصدق شود و صورت نگرفت. این تغییر را به علل زیر نسبت داد: اصرار سفیر آمریکا به اینکه یک فرصت آخر باید به مصدق داده شود، سیاست تردیدآمیز معمول شاه و متشکل نبودن جبهه مخالف دولت در مجلس شورای ملی. او در پایان گزارش با لزوم موافق نمودن دولت آمریکا را با تغییر دکتر مصدق به این عبارت بیان کرد: "ما باید نوعی تغییر به وجود بیاوریم اما اگر ما امریکائی ها در جهت واحد اقدام نکنیم به عقیده من مصدق برای مدت نامعلوم بر سر کار خواهد ماند و همان طور که مادر گزارش خود گفته ایم یک چنین وضع بسیار روخیم خواهد بود." اما در آن زمان به علت عدم موافقت شاه تغییر دکتر مصدق صورت نگرفت.

کوشش برای تجدید وساطت

در تاریخ ۲۰ شهریور ۱۳۳۰ دکتر مصدق نامه ای به هریمن نوشت و اظهار نمود که بعد از عزمیت استوکس خبری از او دربارۀ تعقیب مذاکرات نرسیده ولی شنیده می شود که دولت انگلستان در انتظار ردیافت پیشنهادها می کشد.

طرف ایران می باشد. بنا بر این دولت اظهار می کند که حاضر است مذاکرات را بر اساس چهار اصل زیر تجدید کند: فروش نفت به مقدار نامحدود به انگلیس ها به قیمت بین المللی با این تفاهم که شرکت سابق صدی پنجاه قیمت را برای تصفیه غرامت خود نگاه دارد، تأسیس یک شرکت بین المللی با مشارکت ایران برای حمل و نقل و توزیع نفت به جای سازمان خرید پیشنهادی استوکس، تعیین غرامت شرکت سابق یا از روی ارزش سهام شرکت یا طبق قوانین سایر کشورهای به وسیله مذاکره دوستانه، و نگاه داشتن کارخانگان انگلیسی در دست های فنی. روز ۲۳ شهریور هریمن به نامه دکتر مصدق چنین جواب داد که اصول پیشنهادی مشارالیه همان مطالبی است که قبلاً هم به استوکس اظهار شده بود و استوکس به علت عدم تطبیق نظر دولت با وضع بین المللی صنعت نفت نمی توانست بنا بر آن موافقت کند. وی اضافه کرد که چون دولت انگلستان اصولاً حاضر به تجدید مذاکره بر اساس پیشنهادهای معقول می باشد بهتر است دولت ایران در مورد تنظیم پیشنهادها عملی برآمده و از دولت انگلستان برای تجدید مذاکره بر اساس دعوت کند. پس از وصول نامه هریمن دکتر مصدق اصول چهارگانه پیشنهادی خود را در یادداشتی بدون تاریخ و امضاء شرح داد و از وزیر دربار خواهش کرد که یادداشت را به سفیر انگلیس ابلاغ کند. وزیر دربار روز ۲۸ شهریور یادداشت را به سفیر انگلیس تسلیم کرد اما مشارالیه در تاریخ ۳۰ شهریور در پاسخ اظهار کرد که گذشته از این که یادداشت رسمی نیست اصولاً محتویات آن هم پیشرفتی نسبت به روش سابق دولت ایران نشان نمی دهد و تجدید مذاکرات بر اساس آن مورد ندارد. به این ترتیب وساطت هریمن و مذاکره با استوکس تجدید نگردید.

وضع اقتصادی کشور

در دوره مورد بحث مضیقۀ مالی و رکود اقتصادی کشور روز بروز شدیدتر می شد. شرح وضع اقتصادی در مدت بحران اختلاف نفت در بخش دیگر خواهد آمد. اینجا اشاره به این نکته کفایت می کند که وضع معزبور احساس نگرانی و نا رضائی عموم و فکس تغییر حکومت را تقویت کرد. در جلسۀ ۲۱ آبان مجلس شورای ملی جمال امامی ضمن شرح نامسا منی وضع اقتصادی حمله سختی به حکومت دکتر مصدق کرد و از جمله گفت: "بباید ببینیم در این هفت ماه برای این فقر و فلاکت را ازین ببریم دولت کنونی چه کرده ... آیا جز اینست که در این مدت فقر و فلاکت بیشتر شده است ... دکتر مصدق سرکار آمد که از شرکت سابق خلع ید بکنند. الحمد للهِ که کرد. از انگلیس طلب بید از ایران هم خلع ید شد. نفت ما هم رفت زیر زمین ... دیگر بس است دیگر چه می گوئید و چه می خواهید؟ این دکان هفت ماهه باز بوده حالا دکان دیگری باز کنید." کاردار سفارت انگلیس در گزارش مورخ ۱۹ نوامبر (۲۸ آبان) خود به وزارت خارجه انگلیس که قبلاً به آن اشاره شد در توجیه نظر خود را بر روی کار آوردن قوام می گوید: مضیقۀ اقتصادی هر روز محسوس تر می شود.

۱- از آرشیو محرمانه دولت انگلیس: سند شماره

FO 371/91472/73456

۲- از آرشیو محرمانه انگلیس سند شماره

FO 371/19002-1901

بقیه از صفحه ۱

یکشنبه ۴ خرداد در آملی تقاضای ستاد مشترک یک جلسه مخصوص افسران تشکیل شده بود. چهارتن از افسران در مقابل در ورودی، ارتشبدان از درجه سرهنگ به پایین را بازرسی بدنی می کردند بطوریکه اشک در چشم بسیاری از افسران حلقه زده بود. هم اکنون این شایعه در راهروهای ادارات نظامی دهان به دهان نقل می شود که میان سرهنگ صیاد شیرازی و محسن رضایی بر سر قتل یک افسر ارشد، بدست یک پاسدار مشا جرحه سختی درگرفته و رضایی به صیاد شیرازی سلی زده است. صیاد شیرازی به خمینی شکایت کرده ولی خمینی ضمن حمله به ارتش، پاسخی داده است ارتش هیچ خدمتی در جنگ نکرده و ما هر چه شهید دادیم، از سپاه و بسیج بوده است، بروید خودتان را اصلاح کنید."

بحران در ارتش ایران

عنا صرملی در همین گزارش می نویسد: در هفته آخر اردیبهشت ماه افسران واحد دریائی سپاه پاسداران در بندر پهلوی، بخش هایی از پاسداران نیروی دریائی را به زور تصرف کردند. فرمانده پاسداران تلاش زیادی به خرج داد تا آنها را از محوطه پاسداران اخراج کند اما پاسداران ضمن مقاومت، عده ای از فرماندهان دریائی را مضراب کردند. فرمانده پاسداران ناگزیر دستور داد که فرماندهان پاسداران را از محوطه محل هسای اشغال شده را باز پس گیرند.

اصحاب عمل!

بقیه از صفحه ۱

و از این قبیل کم نیستند که از علت ها آگاهند و یا خود را آگاه نشان می دهند. ریشه های درد را می شناسند و یا به شناسائی تظاهر می کنند ولی آنجا که پای چاره جویی در میسان است در پیج و خم "مصلحت جویی ها و راهنما ئیها" نا خواسته طلب را رو می کنند که پوست کنده اش اینست:

حرکت از دیگران و برکت از ما - و "دیگرانی" که از حق چون چرا محرومند، تنها ادای یک وظیفه بر آنها مقرر است و آن گسترده سفره است و مهلتی هم برای تدارک و کنکاش ندارند - باید قیام کنند و کار را بیکسره.

نویسنده ای این سطور چندی قبل، ضمن گفتگویی با یکی از این قماش اصحاب "اصالت عمل" مصادق تمام عیار را از این گونه "راهجویی ها" و "صلاح اندیشی ها" را بازشناخت.

"به عقیده من باید از بسیاری سرمایه گذاریهای فکری و طبعی "مادی، در کار تلاش های بیرون - مرزی و درون مرزی چشم پوشید و در عوض همه نگاه ها و نیروها را به سرکوب رژیم سوق داد. چرا که با اندک تاء خیر و متلطم همه هستی و هویت ما با یمال است".

چون "توصیه اش" از یک "اندر زودلالت" کلی تجا ز زنی کرد، ناچار به اصرار خواستم، از طرح مورد و نمونسه در بیخ نکند. توجیه دادم که "توصیه و راهنمایی" وقتی قیمت دارد که بر جزئیاتی متکی و لااقل شامل نمونه های هم باشد. تا طرف بدانند، چه چیز را باید حذف کند و چطور می تواند همان حذف شده را به زخم دیگری بزند؟ چرا که تا مطلب شکافته و حلای نشود و مثلاً در همین زمینه از آن (بسیار سرمایه - گذاریهای زائد) لااقل نمونه ای مطرح نباشد، مسئله ای حل نخواهد شد.

اعلا حرفی پیش آمده و بگوشی رسیده و از گوش دیگر بیرون رفته است. به زحمت فراوان سرانجام، نمونسه ای را عنوان کرد:

"یکی از این کارهای پر زحمت وزائد و بی نتیجه، بخصوص در این کشور های راجی، همین نشریات فارسی زبان جورا جوست که نه بکار راجی هم می آید و نه دردی از خود ما دوا می کند. و خود انا فاه کرد:

"مسلمان" مقصود من آن گروهی نیست که بنا بر ما - موریت و مژدی گاه گاه از زمین میرویند و چند لنترانی ببار این وجدنا سزا نشان آن میکنند و برای مدتی غیب می شوند. تکلیف این دسته و غرض و هدفشان روشن است، حق العملی برسد پیدا یند - نرسند غائبند - منظور نشریاتی است از سنخ آنچه شما هر هفته تحویل ما می دهید که نمی گویم سود مند نیست، بلکه فقط سوال می کنم ارزش "عملی" آنها چیست؟ چه اثری بر سرنوشت ما و رژیم می

که مثل زالوبه بیگروهی ما بند شده است و خون می مکد، بجا خواهد گذاشت؟ آیا بهترین نیست این نیروی را که پیدا است، می تواند موثر، آرساز هم واقع شود به خط دیگری بیندازید و موجودیت رژیم را نه روی کاغذ، که روی واقعیت وجودش هدف بگیرد؟"

طرف بی آنکه از ابهام "این انتقال نیرو" ذره ای بکا هد به نتیجه نیر رسید: "بگمان من، از قلم و سخن باید گذشت و به حرکت و قدرت پرداخت. این هیولا را با نوشتن و گفتن نمی توان از پا انداخت حتی اگر در فن خود هنر را به اعجاز بدل کنید."

اعتراف می کنم که گفتگوی ما به جایی نرسید و نمی توانست برسد که حریف اگر چه آتشی در کار نبود به آتش گرفته ای میمانست و جویای آب و غافل که آب را هم با پیداز جایی جست و بتصور من، انگیزه ای این ساده نگریها و آسان گیری ها، مخصوصاً "نزد آن گروه که دستهای آلوده بر آتش دارند و لااقل نفس آزاد را نابخاشناکند، تنها وسعت و شدت مصیبت نیست - این گذر عجلانه از مسائلی تا این پایه حیاتی از عوارض دیگری نیز ریشه می گیرد که یکی از جد ترین آن ها میراث دهها ساله ای است که "تفکر" رانفی کرده است.

آن عادت که انسان را در قیبال هر "عملی" خود بخود به اندیشیدن و کا ویدن دعوت می کند، از اکثر ما سلب شده و این است که وقتی کسی پیدا میشود و استدلال می کند، دستیابی به هر منظوری و مثلاً همین (سرکوب رژیم)، مستلزم تاء مین شرایط و امکانات است که عمده ترین آن ها آگاهی های سیاسی و اجتماعی در مردم است - فراوانند که از کوره در میروند، که (شما عمل را گذاشته و به حرف سبیده اید) - حالا فرض کنید که برای استدلال تاء صل در دنیا زها و احتمالات دورترین افزوده شود که طوفانی براه میاندا زند و بجوش می آیند. عجبی نیست در بی این همه بی تابی و خروش و التهاب، از چند و چون "عمل" مقبول خود حتی نشان نیده تا ریکی هم بدست نمی دهند.

حکایت مگر می آید که متاء سفاهه همین فرا راز تاء مل و تشخیص بود که این تحفه جهانی را بدامن ما انداخت و تجربه هم، آنقدر که شایسته است برای جمعی، بیداری بیارنیا ورد که به حکم میراث وعادت "صلاح" راز "فکر" بریده اند.

بهر تقدیر - چاره چیست؟ - به بیانه ای وجود این کمبودها و ضایعات فرهنگی، نمی توان از واقعیت ها و مصلحت ها چشم پوشید و خوشبختانه اگر هنوز بیداری همه گیر نیست، بیدار شدگان هم اندک نیستند، نهیب تجربه کار خود را کرده است.

در تحلیل نیازها - ناچار باید مختصات ۱۵ ژوئن خبر می دهد که ملاقات دوزیر امور خارجه برخلاف گزارش های منتشر شده، به تاء خیر نیافت بلکه لغو شد.

این روزنا مه منبع این خبر را ذکر نمی کند ولی از آنجا که دوشور عراق و سوریه در موضوع تعویق این کنفرانس حتی بیانیهای منتشر نگرداند، بنظر می رسد اختلافات فیما بین شدید تر از آن بوده است که مقامات دو کشور بتوانند در صورتورا علامیه تاء خیر کنفرانس به توافق برسند.

بیست و چهار ساعت پس از انتشار خبر - تعویق کنفرانس وزیران، آقای جواد منصور می معاون فرهنگی وزارت امور خارجه جمهوری اسلامی در آس هیاء تی برای "گسترش مناسبات فرهنگی و آموزشی میان دو کشور" به دمشق سفر کرد. مهمترین روابط آموزشی و فرهنگی "دو کشور در سه سال اخیر، گسیل

فضای داخلی کشور را که اکثریت غالب و بیگروهی اصلی ملت را در بر گرفته است، از ویژگیهای زندگی در فضا های آزاد که حدود ۲ میلیون از ما را جان پناه شده اند، بدقت بازشناخت - حکایت پردرد میلیون ها انسانی که در کوره های ستم می سوزند و قفس اختناق را به مراتب موثر تر از گذشته حس می کنند خود مقوله خاصی است.

آن ها اگر چه در گذشته و حال از تجربه ای زندگی در فضا های آزاد و نیز از تمرین و یا حتی مشاهده آثار "مشارکت" ممنوع بوده اند و همچنان محرومند - از جمیع حوادث و نقس درد بی فرجام، آموخته اند که پتک فاجعه، چه شد که فرو آمد و چه شد که از پا افتادند و اگر بنیاد اختناق را نیز هر روز تنگتر و تنگتر می بینند ولی بحکم تکرارها داستان چاه و چاله را در عرصه های عمل تجربه کرده اند و به همین دلیل می توان پیش بینی کرد

همینکه فرصتی به جویان بچویند تن به راه و رسم رفته نخواهند داد، با اینهمه چون در دام مصیبت گرفتار رند، فریادشان به نجات نا منتظر و غیر طبیعی نیست. پس مسئله رادار ارتباط با حال و قبال این قریب دو میلیون جلالی وطن گرده دنبال می کنیم، بخصوص از این با ست که اکثر، بهره مندا ز تخصص هائی هستند که این کشور ویران شده، فردا از جذب و حضور آنها ناگزیر است و مهمترین از این، انکار نیاید کرد که این گروه با لئسبه کثیر و موثر با هر توشه ای فکری و عقیدتی در بنای نظام آینده اشتر خواهد شد.

جنبه ای حیاتی مسئله، بیشتر و بیشتر ظا هر خواهد شد، وقتی این پرسش اصولی را پاسخ بچوینم: آیا قصد گفت همان بذری است که حاصلش را خرمن کردیم و به جرقه های سوخت و فتنه شد؟ - و یا توسل به طرحی است که بقای ملی را در مشارکت ملی تبلیغ میکند؟

دیدگاه های ملی که بالطبع متکی به ارزش های دمکراسی است، روشن است - پس با یک میلیون نیز بی گفتگوست: ما تسدگار و مطونیت ما در این است که مشارکت ملی جا با زکند. توجه دارید که راجی در کار نیست - مسئله - براندازی البته در همان جد رفیع مانع از حاکمیت ملی (در جای خود معتبر است و مسلماً به لحاظ زمان بر مسئله ای جانشینی پیشی دارد ولی گرچه موضوع مکرر است به تا کی و یاد آوریش می آرد که این دو مرحله بهم جوش خورده اند، تفکیک نا پذیرند، مگر آنکه بخواهیم یکبار دیگر به راهی حوادث تسلیم شویم که این در مصلحت ملت ایران و طبعاً در شاء ملیون ایران نیست - تنها راهی که با قسی میماند اینست که باید پربار از آگاهی و متکی به تجربه ها و خاصه با بیداری تمام و احساس مسئولیت در میدان بود و بر این واقعیت گردن نهاد که آنچه بر ما رسید از فقدان فکری بود، از تمیز و تشخیص مجرور بودیم و بسا زندگی در فضای آزاد بیگانه، با چنین برداشتی شک نباید کرد، آنها که برای گفتن و نوشتن و در مجموع برای روشنگری و تعلیم فرصتی و بیانشی قائل نیستند و بزرگ "عمل" مشغولند حتی اگر مردمی خیر اندیش و دل سوخته و با حسن نیت هم باشند زیانکار رند و

فقط فریاد قلب خود را منعکس می کنند و حتی بمعنای "عمل" نیز راه نبرده اند. در قبال این مسئولیت های خطیر گسده در راستای براندازی و جانشینی مطرح است، حالا اگر برای آن دهها میلیون انسان در قفس ترمیم و تجربه ای زندگی در فضا های آزاد مقدور نیست، در عوض برای این دو میلیون انسان پراشرکه مقدور است.

با این حساب اگر بخلاف نظر آن به اصطلاح اصحاب عمل ادعا کنیم، کهه نشریات و امکانات روشنگر امروز حتی به کفایت نیست، بپرا نرفته ایم. برای ما جلالی وطن کرده ها - علی رغم با رستگین شدا ئد و در غربت، این فرصت مفتنم وجود دارد که در حین ادای سهم خود در خط مقابله با رژیم و شرکت موثر در جبهه براندازی - از آمادگی بسود بنای فردا، جدر قلمرو مسائل اقتصادی و جدر زمینه خلش مناسبات بهنجار اجتماعی و سیاسی، دین خود را بپردازیم.

خوشبختانه برای ما - هم تجربه و محصول دیگران راهنما است و هم امکانات تبادل نظر و توضیح و راهجویی مهیا است.

باید قلم ها و زبان ها را با احساس مسئولیت بکار گرفت و مخصوصاً از آزمون میزبان ها آموخت، که این یک دادوستد شقیقانه است و لو گاه به تنه ای بگراید.

باید بیاموزیم - در نوشته ها و گفته ها - تحمل مخالف با چه مفاهیم متعالسی و مقدسی آموخته است.

باید بخود بقبولانیم که در پشت جلد ها، مصلحت های ملی نشسته اند، مسدال قهرمانی در کار نیست.

باید عمیق زندگانی همین میزبان ها را بکا ویم تا بدانیم که چرا با وسواس و اصرار بر "کثرت گرائی" ایستاده اند و چگونه با قبول "اندیشه ای آزاد" و "دادوستد عقیده" نه فقط از موجودیت که از قدرت و عظمت خود پاداری می کنند. بر ما است که در رهگذر آماجی به سوی هدف (براندازی و جانشینی) به راز برآمدن آن ها که دست کم در یکصد تاریخ از ما عقب بودند و بر ما سوار شدند، آگاه شویم.

بر این نیازها مگر جز با قلم و زبان می توان پاسخی جست؟ عیب کار اینست که بعضی تحت تاء شیرا استمرار اختناق، فکر کردن را که با زتنسب عینی اش همان گفتن و نوشتن و شنیدن و خواندن است، دشمن (عمل) یافته اند، غافل که عمل تهی از اندیشه، چراغ بی روغن است.

چندبار با مغز دیگری فکر کردیم و چوب خوردیم؟ از این تکرارهای مصیبت بار رنبا یید عبرت گرفت؟ نیاز اکبرما - در همان خط براندازی - آموختن و بیادرفتن الگوهای تجربه شده است.

افسانه ای غرب زدگی، این افسون جا دوگرا ن را با یدلاق گفت. دمکراسی در غرب شکفته شد، پس از غرب با یدش آموخت. این معارضه هیت ما نیست. سرمایه طراوت و حیا ما است. در بیخ که در این فرصت ها - از یادگیری و تمرین بپرهیزیم و با شعارهای توخالی با زهوبها زهم جا ده قیومست را آب جا رو کنیم.

دهها هزار رساله فر - زائر ایرانی به سوریه بود که از این راه مدها میلیون دلار عاید حکومت حافظ اسد می شد. در ماه های اخیر حکومت ملایان، توره های سوریه را بسپا ر محدود کرده بود. در حال حاضر چنین بنظر می رسد که کوشش های ملک حسین در راه آشتی دادن دودولت بعضی به پیروزی نیا نجا میده است، اما نزدیکان پادشا ردن هاشمی نومیدی بخود راه نمی دهند.

این امیدواری مقامات اردن با گزارش محمد علی بشارتی قائم مقام وزارت امور خارجه جمهوری اسلامی به حجت الاسلام خامنه ای تایید دارد، زیرا مقام بلند پایه جمهوری اسلامی در تهران گفته است: "رئیس جمهوری سوریه بر پشتیبانی همه جانبه خود از جمهوری اسلامی تاء کید ورزید."

با استفا ده از گزارش خبرگزاری فرانسه و رادیو سرتیل

مینیاتورهای پوپک نادر پور
LE BARBIZON 96 - 98, RUE DE LA FAISANDERIE
75116 - PARIS
تلفن خبری
نهضت مقاومت ملی ایران - لندن
شماره ۲۲۱۰۶۶۸

مینیاتورهای پوپک نادر پور

تلفن خبری

نهضت مقاومت ملی ایران - لندن

شماره ۲۲۱۰۶۶۸

سوریه - عراق

بقیه از صفحه ۱

توصیف کنند که: "بزودی بر طرف خواهد شد". اما نشانه های دیگری نیز وجود دارد که احتمالاً خوش بینی اردن را در بر گذارد که اجلاس وزرای امور خارجه عراق و سوریه با تردید روبرو می کند. چند ساعت پیش از دیدار فاروق طارق عزیز وزرای امور خارجه سوریه و عراق، آقای محمد علی بشارتی قائم مقام وزارت امور خارجه جمهوری اسلامی به دمشق وارد شد و بلافاصله با مقامات سوریه ای به گفتگو پرداخت.

گفته شده است که آقای بشارتی از سوی حکومت تهران به مقامات دمشق قول داد که صدورنفت ارزان و رایگان ایران به سوریه ادامه خواهد یافت و جمهوری اسلامی برای دریافت ۲ میلیارد دلار طلب خود از سوریه مهلت کافی در نظر خواهد گرفت. وزنا مه السیاسه چاب کویت در شماره

تعویق کنفرانس وزرای امور خارجه

۱۵ ژوئن خبر می دهد که ملاقات دوزیر امور خارجه برخلاف گزارش های منتشر شده، به تاء خیر نیافت بلکه لغو شد.

این روزنا مه منبع این خبر را ذکر نمی کند ولی از آنجا که دوشور عراق و سوریه در موضوع تعویق این کنفرانس حتی بیانیهای منتشر نگرداند، بنظر می رسد اختلافات فیما بین شدید تر از آن بوده است که مقامات دو کشور بتوانند در صورتورا علامیه تاء خیر کنفرانس به توافق برسند.

بیست و چهار ساعت پس از انتشار خبر - تعویق کنفرانس وزیران، آقای جواد منصور معاون فرهنگی وزارت امور خارجه جمهوری اسلامی در آس هیاء تی برای "گسترش مناسبات فرهنگی و آموزشی میان دو کشور" به دمشق سفر کرد. مهمترین روابط آموزشی و فرهنگی "دو کشور در سه سال اخیر، گسیل

تقاضا از خوانندگان

بعضی از خوانندگان ما تغییر آدرس خود را به موقع اطلاع نداده اند و آدرس بعضی دیگر ناقص است. به این جهت هر هفته تعداد قابل ملاحظه‌ای از قیام ایران از طرف پست برگردانده می‌شود. شورای نویسندگان قیام ایران تصمیم گرفت که فهرست اسامی مشترکین را تحت نظم و ترتیب دقیق تری درآورد. به این ملاحظه فوراً اشتراک زیر را بنظر خوانندگان عزیز می‌رسانیم. تقاضا داریم پس از تکمیل آن را از نشریه بریده و برای ما ارسال دارند.

خوانندگان که دوره روزنامه را جمع می‌کنند می‌توانند مشا به فوراً روی کاغذ جداگانه برای ما ارسال دارند. بطوری که در متن فوراً زیر ملاحظه می‌فرمایند، گرفتاری‌های مادی آن عده از هموطنان که در مضیقه مالی هستند، در نظر گرفته شده و حق اشتراک آن‌ها از محل کمک‌های سایر خوانندگان مانده می‌خواهد شد.

(برای تأمین حق اشتراک این گروه از هموطنان، کمک‌های بیشتر خوانندگان عزیز که امکان آن را دارند، بختنیم خواهی بود).

بهای اشتراک با بیدار طریق بانک یا پست به فرانک فرانسه حساب بانکی قیام ایران حواله شود؛ لطفاً قبض رسید را به آدرس قیام ایران با ذکر - درخواست قیام ایران - روی پاکت ارسال فرمایند.

رادیو محلی نهضت - واشنگتن

رادیو ایران - رادیو محلی نهضت مقاومت ملی ایران شاخه‌ای واشنگتن - ویرجینیا - مریلند یکشنبه‌ها - از ساعت ۱۰ تا ۱۱ با مادام‌دری موج متوسط ۱۴۵۰ - رادیو W.O.I.

درخواست اشتراک

بهای اشتراک: یک ساله ۲۴۰ فرانک فرانسه - شش ماهه ۱۲۰ فرانک فرانسه - دانشجویان نصف قیمت

اینجا نام و نام خانوادگی به فارسی و به حروف لاتین:

Nom نام خانوادگی:

Name

Prénom نام:

Firstname

Adresse:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

قابل توجه

خوانندگان مقیم خارج از فرانسه

خوانندگان مقیم خارج از فرانسه که در زمینه حواله وجه اشتراک نشریه مشکلی داشته‌اند می‌توانند به آدرس‌های ذیل، به شرح زیر، مکاتبه نمایند.

N.A.M.I.R.
Postfach 121007
8000 MÜNCHEN 12
W. Germany
آلمان فدرال

N.A.M.I.R.
Postfach 523
1171 WIEN
AUSTRIA
اتریش

PO BOX 57278
WASHINGTON, D.C. 20037
U.S.A
امریکا

N.A.M.I.R.
PO BOX 313
LONDON W 2-4 QX
ENGLAND
انگلستان

PO BOX 130
14600 TULLINGE
SWEDEN
سوئد

TBS - MO 85
117/118 MAKER CHAMBER (V)
NARIMAN POINT
BOMBAY 400021
INDIA
هند

NEHZAT
P.B. 246
3230 AE BRIELLE
HOLLAND
هلند

A.CH
APARTADO CORREOS 50432
MADRID SPAEN
اسپانیا

NAMIR
PB-1002
STN. B. WILLODALE ONT
M2K 2T6 CANADA
کانادا

میخواره، عاشق پیشه و ماجراجو

بقیه از صفحه ۵

مانکن ۲۵ ساله‌ای آشنا می‌شود، بهیچ روی نمی‌داند که بحرقره‌اش مهر روی پایشان زده خواهد شد. به می‌خواهد رگی روی می‌آورد و برگویی پیشه می‌کند. زیاد حرف می‌زند، شاید از آن روی که زیاد می‌داند و حتی تا آنجا پیش می‌رود که آشکارا دعوی تروریست بودن می‌کند. به یقین این بار از زام موریت سری‌اش سخنی نمی‌گوید. دست سرنوشت در روز هشت ماه مه او را نشان می‌کند. سیاه مست و عربده‌جو و تهدیدآلود وارد آپارتمان می‌شود. که زن برادرش در آن زندگی می‌کند. زن وحشت زده پلیس را می‌خواند و از حبیب بخاطر اخلاق درآرامش ساکنان ساختمان شکایت می‌کند. حبیب پسر آن می‌شود تا همه چیز را به پلیس بگوید. معشوقه تازه یافته نیز حرف‌های زن برادر را تصدیق می‌کند. پرونده حبیب هر لحظه قطورتر می‌گردد. والیته از این پس پروپیمان ترنیز خواهد شد. حبیب با ذوق و شوق جزئیات همه عملیاتش را تعریف می‌کند. او حتی جزئیات حالات روحی و ترس و تردیدهای بی‌ار که سبب می‌شدند تا بعضی فرمانهای کارفرما باشد را اجرا نکند، شرح داده است. و حالا اینان برای تلافی جویی از تروریست مزدورشان دلایلی چند در دست دارند. حتی به همین دلیل هم برای حبیب بهترین است که در زندان باشد تا در هوای آزاد.

اونمان دوپاری - ۱۲ - ۱۸ ژوئن

اما هنوز یک ماهی از این دست‌سور آمرانه نگذشته بود که "ماء موران" آقای اکرمی، وزیر آموزش و پرورش، نوجوانان حزب الهی را به این دو مدرسه گسیل کردند، پرونده‌ی دانش آموزان را ضبط کردند و حتی به مستخدمان و سرایداران آن‌ها اجازه‌ی خروج نمی‌دهند. زمینه‌ی اجتناب و روانی این کار را از طریق جمع آوری طومار از معلمین مدارس گوشه و کنار و کتور صورت گرفت. اما عبدالحسین مدارس ویرجینی از دست اندرکاران سندها می‌درخواستند. دانشکده‌شان می‌دهد بسیاری از معلمانی که این طومارها را امضاء کرده‌اند زیر فشارتن به این کار داده‌اند و انجمن‌های اسلامی آنها را تهدید کرده‌اند که اگر این طومارها را امضاء نکنند آن‌ها را از مدرسه اخراج خواهند کرد.

واقعیت اینست که ولایای دومدرسه‌ی جیت جیتان و مدرس قصد دارند تا بهترین امکانات را برای آموزش فرزندان نشان فراهم کنند. بخصوص که تمام جمهوری اسلامی از بدو به قدرت رسیدن آن بوده که سطح آموزش را یکدست سازد، به این معنی که سطح آموزشی را تا نازلترین حد برساند که ما نندتاما می‌رژیم‌های به اصطلاح "مردمی" بتوانند دعای تسوی بکنند البته تسوی در فقر و نادانی. اولیای با نفوذ این گونه مدارس چنین نمی‌خواهند دست‌کم توقع دارند که امتیاز آنان به عنوان "نخبگان" جمهوری اسلامی شامل آموزش فرزندانشان نیز بشود. البته جناح رقیب این امتیاز طلبی را به عنوان نقطه‌ی ضعف قلمداد می‌کند تا بتواند در مبارزه‌ی قدرت حریفان را از مرکز بیرون براند. در نتیجه حل مسأله‌ی دومدرسه‌ی جیت جیتان و مدرس اساساً "بسته به موفقیت یکی از این جناح‌هاست".

ماجرای دو مدرسه خصوصی در تهران

بقیه از صفحه ۲

به اولیای دانش آموزان گفت "چنانچه فردا قانون اینگونه مدارس (یعنی مدارس خصوصی) در مجلس تصویب شود دیگر مشکلی برای این مدارس نخواهد بود." این گفته نشان دهنده‌ی دعوا و کشمکش‌های اصلی بر سر این دومدرسه است. دو جناح رقیب، تندروهای چپ و محافظه‌کاران، در واقع منازعه بر سر تصویب قانون مدارس خصوصی را در پیس این دومدرسه قرار داده بودند و از آنجا که اغلب اولیای دانش آموزان این دومدرسه از افراد صاحب نفوذ در رژیم هستند با فشار بر آنان قصد داشتند در مورد تصویب این قانون امتیازاتی از جناح رقیب بگیرند و با تهمت بستن به آن‌ها که طرفدار سرمایه‌داری هستند از نفوذ و حیثیتشان درجا معبک‌ها کنند. اولیای مدارس جیت جیتان و مدرس حتی دست به دادن‌های رفسنجانی شدند و طی نامه‌ی از او خواستند که آستین بالا بزنند و این مشکل را حل کنند. آقای هاشمی رفسنجانی درحالی که این نامه یادداشتی آمرانه نوشته‌اند که خود یک سند درخور توجه است، به این مضمون:

"جناب آقای اکرمی

با این گونه موارد باید با درایت برخورد شود که به اینجاست که در شرایط کنونی کشور نباید اجازه‌ی مسأله‌آفرینی به ما مورانتان بدهید. اکبرها شمس رفسنجانی.

جنگ مدرسه‌ها

و خامت وضع سبب شده که ملاقاتی در تاریخ ۲۲ فروردین گذشته بین اولیای دانش آموزان و وزیر آموزش و پرورش صورت گیرد که نمایندگان مجلس شورای اسلامی بانی آن بودند. وزیر آموزش طی این ملاقات سخنی بر زبان آورد که در آن روز وعده دهنده بود، اما اکنون یک معنای سیاسی پیدا کرده است. وزیر

حشمت مهاجرانی :

غیبت تأسف بار

حشمت مهاجرانی، مربی پیشین تیم ملی ایران و مربی فعلی تیم ملی امارات متحده عربی، در یک مصاحبه با دفتر نشر اروپائی رادیو ایران، غیبت ورزشکاران جوانان ایران را در میدان های جهانی ورزش، تأسف بار خواند. مهاجرانی می گوید: اگر رژیم خمینی نیا آمده بود و جریان ورزش در ایران مسیبر طبیعی خود را طی می کرد ما امروز در مسابقات جهانی فوتبال جزو سه تیم نخست جهان بودیم... حشمت مهاجرانی، که در ماه اوت آینده برای تیم خود یک اردوی ورزشی در منطقه ویشی فرانسه برگزار خواهد کرد اعلام داشت که بزودی چند تن از فوتبالیست های ایرانی از جمله حسن روشن و مهرداد شاهرخی، چهره های درخشان تیم ملی ایران در تیم های ملی کشورهای خلیج فارس عضویت خواهند یافت. بنا به گفته حشمت مهاجرانی، در مسابقات فوتبال جام رمضان که در امارات متحده عربی برگزار شد، تیم تبعیدی ایران توانست به مقام نخست دست یابد.

سوره شریک جرم

دولت آمریکا اعلام کرد ممنوعیت صدور موادی را که برای ساختن سلاح های شیمیایی به کار می رود، شامل دولت سوریه نیز کرده است. برنارد کلب سخنگوی وزارت امور خارجه آمریکا ضمن اعلام این مطلب، گفت: ممنوعیت صدور این مواد از دو سال پیش، فقط شامل جمهوری اسلامی و عراق می شد. و اکنون برای آمریکا این نگرانی وجود دارد که سوریه دست به ساختن سلاح های شیمیایی بزند و آن را در اختیار جمهوری اسلامی قرار دهد. بر اساس اظهارات این سخنگو، آمریکا در جنگ میان جمهوری اسلامی و عراق، با حفظ بی طرفی، سعی بر آن دارد که از طریق میانجی گری به این جنگ پایان دهد. برنارد کلب گفت: در چارچوب همین تلاش است که آمریکا با ممنوعیت صدور مواد اولیه ای که برای ساختن سلاح های شیمیایی به کار می رود، سعی بر آن دارد که از به کار گرفته شدن آن، توسط هر یک از دو طرف درگیر در جنگ جلوگیری کند.

خبرگزاری فرانسه

مسئله گروگان ها

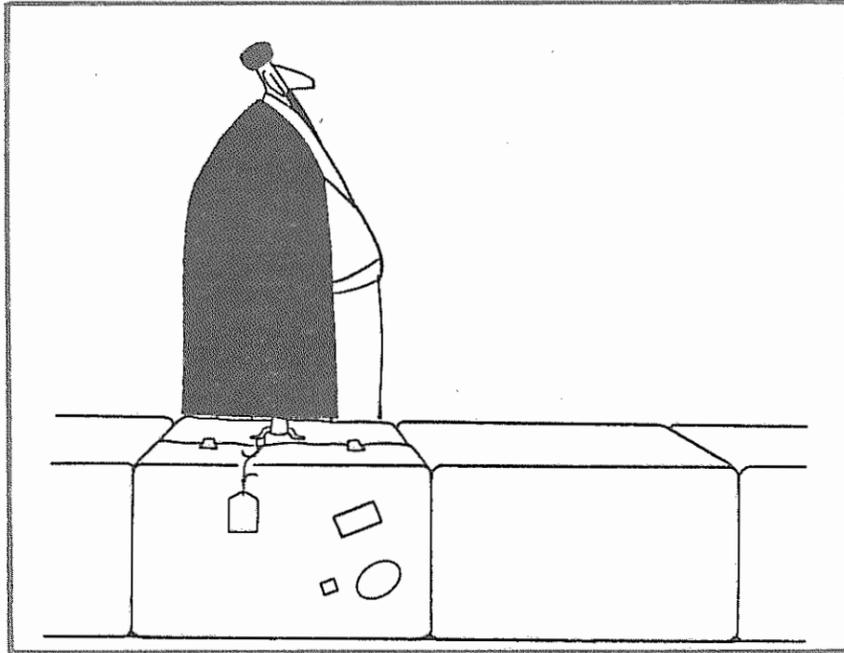
محمد علی بشارتی، معاون وزارت امور خارجه جمهوری اسلامی روز دهم ژوئن اعلام کرد که مسأله گروگان های خارجی در لبنان به هیچ وجه ارتباطی با جمهوری اسلامی ندارد. بشارتی که به قصد میانجی گری میان جنبش شیعی امل و سازمان های فلسطینی در لبنان به بیروت سفر کرده اظهار داشت: "مسأله گروگان های آمریکایی و فرانسوی به ما ربطی ندارد و ما هیچ نقشی در این عملیات نداشته ایم و به همین دلیل نیز در آزادی آنان دخالتی نخواهیم کرد."

فروش سلاح به عربستان

رونا لدریگان رئیس جمهوری آمریکا موفق شد آرای موافق لازم را در کنگره آمریکا در مورد لایحه فروش سلاح های ما فوق مدرن به عربستان سعودی به دست آورد. کاخ سفید و اشنگتن فروش این سلاح ها را بخاطر حفظ منافع آمریکا در خاورمیانه، ضروری دانسته بود. این قرارداد به ارزش ۲۵ میلیون دلار شامل فروش ۱۶۶۶ موشک هوا به هوا و سایر تجهیزات است که از سال ۱۹۸۹ به عربستان سعودی تحویل داده خواهد شد. رونا لدریگان که از این موفقیت ابراز خوشنودی می کرد، گفت آمریکا به

قضیه آن دو ذرع پارچه

بقیه از صفحه ۱

مادق طباطبائی هفته ها دربار زداشت بسربرد و تلافی زیادی به عمل آمدت با لایحه آقای "گنیش" وزیر امور خارجه آلمان فدرال شخصاً با هم می آمدند و مقامات قضائی را قانع کرده که بیخاطر منافع عالی کشورشان، چشم رویبهم بگذارند و اجازه دهند مادق طباطبائی با قید ضمانت از زندان آزاد شود و "قاچاقی" از آلمان بگریزد و بعد از رفتنش دادگاه او را بطور غیابی محکوم کند. در قضیه پارچه ای برادر جانی خوشبختانه چون اولیاء دولت اسلام مثل گذشته بی تجربه نبودند هیچ کدام از این دردسرها پیش نیامد. هم آقای دکتر رجائی خراسانی و هم سخنگوی وزارت امور خارجه وهم مقامات دیگر جمهوری اسلامی از زمان ابتدا یکصد اعلاسلام داشتند دست جنایتکاران امپریالیسم در کار روده است و می خواستند با همان کلاه بوشمیری که اتهام قاچاق تریاک و بمب گذاری و آدم کشی و آدم ربایی به شخصیت های عالیندر جمهوری اسلامی وارد می کنند تهمت زدند هم به آن ها بزنند. هوشیاری جمهوری اسلامی تا اینجا قابل تحسین بود اگر به همین اندازه که کتفا می کردند سروصدا می خوا بیدومکن بود واقعا "کسانی هم باور کنند که قضیه سرقت از فروشگاه داستانی معمولی یا حداکثر سوء تفاهمی بیش نبوده است ولی از قرار معلوم توطئه دیگری در کار است و امپریالیسم شیطان مفت این با رتوی جلد حجت الاسلام خا منهای رفته است که نگذارد قال قضیه بخوابد. مدافعات حجت الاسلام خا منهای از نماینده دائمی جمهوری اسلامی در سازمان ملل متحد، حتی آن بچه های سیزده، چهارده ساله ای را که نسوار لبیک یا خمینی بدور سرشان بسته اند و میل داشتند با ورگنند داستان با رانی از نوع عملیات ساخته و پسر دا ختمه رسا نه های صهیونیستی و امپریالیستی بوده است به شک انداخت و آن ها هم اکنون دیگری دانند یک چیز کسی

خودش او را به منزل برساند و فضا را چند کلمه ای هم راجع به روابط سیاسی ایران و آمریکا حرف بزنند ولی آقای سفیر به تنهایی می گوید به شما این قضیه ارتباط ندارد و ما با شما روابط نداریم و دنبال روابط هم نیستیم. با زفردا همین ماء موراف بی. آی. تلفن می کنند و همان جواب ها را می شنود و آن وقت تهدید می کند که اگر شما حاضر نشوید با من حرف بزنید قضیه را به تلویزیون و مطبوعات می رسانم و ما بقی قضا یا... بین آن بسیجی های سیزده، چهارده ساله به احتمال زیاد هستند بچه های که می دانند "اف. بی. بی." یا "پلیس فدرال" یا به عبارتی دیگر اداره شهر با نی آمریکا است و ماء موراف بی. آی فقط به امور جنحه و جنایت مدخله می کنند نه به امور سیاسی. آن دستگا هی که در زمینها مورسیاسی و امنیتی فعالیت دارند اسمش اف. بی. آی نیست، به آن می گویند "سی. آی. ا." یعنی همان که ما ایرانی ها با ختمه بار می گوئیم "سیا" و اگر یکی از ما مورین اف. بی. آی در کارهای سیاسی از قبیل تماس و مذاکره با سفرای خارجی دخالت کند، همان "سی. آی. ا." پوست از سرش میکند. همچنین بین آن بسیجی های سیزده، چهارده ساله مطمئناً هستند بچه های که می دانند سازمان ملل متحد اگر چه مقرش در نیویورک واقع است ولی برای خودش به عنوان بزرگترین مرجع بین المللی استقلال نام و شومام دارد و حفظ حیثیت و شئون نمایندگان کشورهای مختلف از وظایف اساسی دبیر کل سازمان ملل متحد بشمار می آید. جمهوری اسلامی هر لحظه می تواند دسته است و می تواند از دبیر کل سازمان ملل متحد رسماً درخواست کند برای رفع توهین از نماینده محترم جمهوری اسلامی و باز کردن دست توطئه گر امپریالیسم در باره اتهام وارد تحقیقات فوری بعمل آورد و نتیجه تحقیقات را به اطلاع جهانیان برساند. تحقیق در باره سرقت پارچه از فروشگاه در باره کار برد جنگ افزارهای شیمیایی دشوارترین است. چرا جمهوری اسلامی چنین درخواستی نمی کند و بچه علت دبیرخانه سازمان ملل متحد در کمال شرمساری سکوت اختیار کرده است؟ همچنین بین آن بسیجی های سیزده، چهارده ساله یقیناً "پیدا می شوند کسانی که کلمه "سو" به گوشگان رسیده باشد. "سو" کلمه ایست که در آمریکا بر پشت صغیر و کبیر لرزه می اندازد. "سو" یعنی درخواست غرامت در آمریکا به محض آنکه شخص مستمسکی بدست آورد و بتواند مدعی شود که به نحوی از آنجا به حقوق خود و تاج و تزیینش از زمین رهگذر صدمه مالی یا جسمی یا روحی به وی رسیده است به دادگاه می رود و طرف مقابل را، اعم از اینکه شخص حقوقی باشد یا حقیقی، "سو" می کند. به جای این همه روضه خوانی و بیهودگی آقای دکتر رجائی خراسانی در کلمه عرض حال بدهد و فروشگاه آکسا ندر نیویورک را "سو" کند، با غرامتی که در صورت حاکم شدن عاید آقای دکتر رجائی خواهد شد می تواند برای خودش در نیویورک یک فروشگاه بزرگ لباس داشته باشد. این که چرا سفیر آیت الله و مشاوران حقوقی جمهوری اسلامی از این فرصت استفاده نمی کنند برای ما معلوم نیست. شاید به دلیل اینست که مدیر فروشگاه آکسا ندر راست می گویند و فیلم کامل سرقت را که توسط دوربین مخفی فروشگاه ضبط شده است در اختیار

میلیون دلار موشک های استینگر را از لایحه پیشنهادی حذف کرد. تعداد زیادی از اعضای کنگره ترس از این داشتند که این موشک ها، به طریقی به دست تروریست ها بیفتد. خبرگزاری فرانسه

نشانی: QYAM IRAN C/O C.B. 17, bd RASPAIL 75007 PARIS FRANCE

خاورمیانه، برای صلح جهانی اهمیت حیاتی دارد و ما باید اعتماد دولت های عرب میانه رو را نسبت به خودمان حفظ کنیم. لازم به یاد آوری است که ریگان برای به دست آوردن آرای لازم در کنگره ای آمریکا، قسمت مربوط به فروش ۸۹

امنیت و بهبود وضع عربستان سعودی اهمیت می دهد و ثبات وضع در خلیج فارس را یک مسئله حیاتی می شمارد. بعلاوه آمریکا متعهد شده است که آزادی کشتیرانی در خلیج فارس را تا میمن کند. وی همچنین گفت: نفوذ آمریکا در

